

บทที่ 5

ผลการทดลองและวิจารณ์

5.1 ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองทั้งหมดนี้ใช้เวลารวม 12 เดือน ดังนี้

- (1) การสร้างและติดตั้งระบบหมัก 2 เดือน
- (2) การปรับให้แบคทีเรียในระบบอยู่ในสภาพที่เหมาะสมและมีความคุ้นเคยกับน้ำทิ้งแป้งมันสำปะหลัง 2 เดือน
- (3) การทดลองการหมักกรดอินทรีย์ 4 เดือน
- (4) การทดลองการหมักมีเทน (การหมักแบบ 2 ชั้นคอน) $2\frac{1}{2}$ เดือน
- (5) การทดลองการหมักแบบชั้นคอนเดี่ยว $1\frac{1}{2}$ เดือน

5.2 ลักษณะน้ำเสียจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง

น้ำเสียจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง ประกอบด้วยสารอินทรีย์ที่เป็นพวกแป้งเป็นส่วนใหญ่ ตารางที่ 5.1 แสดงลักษณะสมบัติของน้ำเสียรวมจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง จากตารางดังกล่าวค่าบีโอดี/ซีโอดีมีค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 ซึ่งถือว่าสูงมาก เมื่อเทียบกับค่าบีโอดี/ซีโอดีของน้ำโสโครกจากชุมชนซึ่งมีค่าเพียง 0.41(30) แสดงให้เห็นว่าน้ำเสียจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังนี้สามารถย่อยสลายโดยกระบวนการชีววิทยาได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องมาจากสารอินทรีย์ส่วนใหญ่เป็นพวกแป้ง ส่วนปริมาณสารไนโตรเจนและฟอสฟอรัสมีค่าอยู่ระหว่าง 0.75 - 242 มก./ล. และ 0-17 มก./ล. ตามลำดับ ซึ่งอัตราส่วนธาตุอาหารเสริมที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการย่อยสลายแบบไร้ออกซิเจนอิสระนั้น ควรมีค่า COD : N : P = 100 : 1.1 : 0.2 ดังนั้นปริมาณสารไนโตรเจนและฟอสฟอรัสจึงยังไม่เพียงพอสำหรับการย่อยสลายแบบไร้ออกซิเจนอิสระ

ตารางที่ 5.1 ลักษณะสมบัติของน้ำเสียรวมจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังชนิด
สลักแห้ง (เกรทหนึ่ง) (1)

Item	Unit	Combined Waste water
Temperature	°C	23.0 - 33.0
pH	-	3.4 - 6.0
Suspended Solids (SS)	mg/l	793 - 8,400
Volatile Suspended Solids (VSS)	mg/l	752
Total Solids (TS)	mg/l	3,560 - 6,800
Total Volatile Solids (TVS)	mg/l	3,188 - 3,628
Settleable Solids	ml/l	21 - 200
Volatile Fatty Acids	mg/l asCH ₃ COOH	130 - 1,200
COD	mg/l	3,100 - 19,500
BOD	mg/l	3,000 - 8,407
Total Kjeldahl Nitrogen (TKN)	mg/l as N	0.75 - 242
Ammonia Nitrogen	mg/l as N	0 - 22
Organic Nitrogen	mg/l as N	0.75 - 220
Phosphate	mg/l as P	0 - 17

น้ำเสียที่ใช้ในการทดลองนี้เก็บมาจากเครื่องแยก (separator or decanter) ซึ่งมีปริมาณซีไอที ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และพีเอสตามตารางที่ 5.2 ในการทดลองนี้ได้เก็บรากอาหาร เสริมไนโตรเจนและฟอสฟอรัสในน้ำทิ้งดังกล่าวในปริมาณที่เพียงพอ เพื่อให้การทดลองดำเนินไปโดยไม่มีผลจากรากอาหาร เสริมซึ่งอาจมีไม่พอสำหรับการย่อยสลายแบบไร้ออกซิเจนอิสระ

5.3 ผลการทดลอง

ผลการทดลองแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการหาสภาวะที่เหมาะสมการหมัก กรคอินทรีย์จากน้ำเสียแป้งมันสำปะหลังเพื่อใช้สำหรับผลิตกรคอินทรีย์ในขั้นตอนแรกของการหมักแบบสองขั้นตอน ส่วนที่สองเป็นการหาสภาวะที่เหมาะสมในการผลิตก๊าซมีเทนและการกำจัดสาร

ตารางที่ 5.2 ลักษณะสมบัติของน้ำเสียแป้งมันสำปะหลังที่เก็บมาจากเครื่องแยก

Item	Unit	Separator or Decantor Wastewater
COD	mg/l	26,000 - 38,000
Total Kjeldahl Nitrogen (TKN)	mg/l as N	370 - 580
Phosphate	mg/l as P	4.6 - 5.1
pH	-	2.8 - 3.2

อินทรีย์เป็นการหมักในชั้นคอนที่สองจากกรอินทรีย์ที่ผลิตได้ในชั้นคอนแรก และส่วนที่สามเป็นการหาสภาวะที่เหมาะสมในการผลิตก๊าซมีเทนและการกำจัดสารอินทรีย์จากน้ำทิ้งโดยตรง ซึ่งเป็นการหมักแบบชั้นคอนเดียว รายละเอียดผลการทดลองมีดังนี้

5.3.1 ผลการทดลองการหมักกรอินทรีย์

การทดลองนี้เพื่อหาสภาวะที่เหมาะสม สำหรับการผลิตกรอินทรีย์จากสารอินทรีย์ในน้ำทิ้งแป้งมันสำปะหลัง โดยควบคุมความเข้มข้นสารอินทรีย์ในน้ำทิ้งให้คงที่ประมาณ 20,000 มก.ซีไอคิ/ล. และเติมสารอาหารเสริมทั้งไนโตรเจนและฟอสฟอรัสอย่างเพียงพอ น้ำทิ้งนี้จะเตรียมขึ้นในคอนเยนในปริมาณที่เพียงพอสำหรับการป้อนเข้าระบบแต่ละวัน ดังหมักจะถูกควบคุมที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส และพีเอช 7.0 ตลอดการทดลอง ในการควบคุมพีเอชที่ค่าเป็นกลางนี้เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบระเทือนต่อการทำงานของแบคทีเรียในระบบ เพื่อที่จะพิจารณาหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิตกรอินทรีย์ โดยไม่มีผลอันเนื่องมาจากค่าพีเอชที่แตกต่างกัน แต่ละการทดลองน้ำทิ้งถูกป้อนเข้าดังหมัก โดยการควบคุมอัตราไหลให้มีเวลาในการกำจัดในดังหมักที่ 0.6, 0.8, 1, 2, 4 และ 6 วัน

ในช่วงแรกของการเปลี่ยนเวลาในการกำจัดและภาวะบรรทุกสารอินทรีย์ ได้ทำการประเมินการทำงานของระบบ โดยทำการวิเคราะห์ค่าซีไอคิ และกรอินทรีย์ จนกระทั่งระบบเข้าสู่สภาวะคงที่ (steady state) โดยสังเกตจากค่าซีไอคิและกรอินทรีย์ว่ามีค่าค่อนข้างคงที่ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 4-5 สัปดาห์ แล้วจึงเริ่มทำการเก็บข้อมูลเพื่อค

ประสิทธิภาพการทำงานของระบบเป็นเวลาประมาณ 10 วันติดต่อกัน ผลการศึกษาคำถามการทำงานของระบบที่สภาวะการทดลองต่าง ๆ ได้รวบรวมแสดงไว้ในภาคผนวกที่ 1 ค่าเฉลี่ยข้อมูลต่างๆในแต่ละการทดลองได้แสดงในตารางที่ 5.3 โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1.1 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์

ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ ซึ่งศึกษาอยู่ในรูปของการกำจัดซีไอคี่แม่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ใช้ค่าซีไอคี่รวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอน (total effluent COD) มาคำนวณหาประสิทธิภาพ และอีกประเภทหนึ่งใช้การนำน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนมาผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลางที่ความเร็ว 10,000 รอบ/นาที เป็นเวลา 10 นาที แล้วนำส่วนที่ใสมาหาค่าซีไอคี่ (centrifuged COD) ซึ่งการคำนวณประสิทธิภาพจะศึกษาเปรียบเทียบกับค่าซีไอคี่รวมของน้ำทิ้ง (total influent COD) ที่เข้าสู่ถังหมัก

ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ในแต่ละการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.4 และในรูปของกราฟในรูปที่ 5.1 เมื่อพิจารณาจากรูปที่ 5.1 พบว่าประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ที่คำนวณจากค่าซีไอคี่รวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนที่เวลาในการกำจัดช่วงตั้งแต่ 0.6 ถึง 4 วัน มีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือมีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคี่อยู่ระหว่าง 22.4 ถึง 30.5% ส่วนที่เวลาในการกำจัด 6 วัน ประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคี่มีค่า 49.2% ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนอาจมีเซลล์แบคทีเรีย ซึ่งจมตัวยากแขวนลอยอยู่ ประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคี่ที่คำนวณจากน้ำทิ้งถังกล่าว จึงไม่ใช่ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ที่เป็นจริง

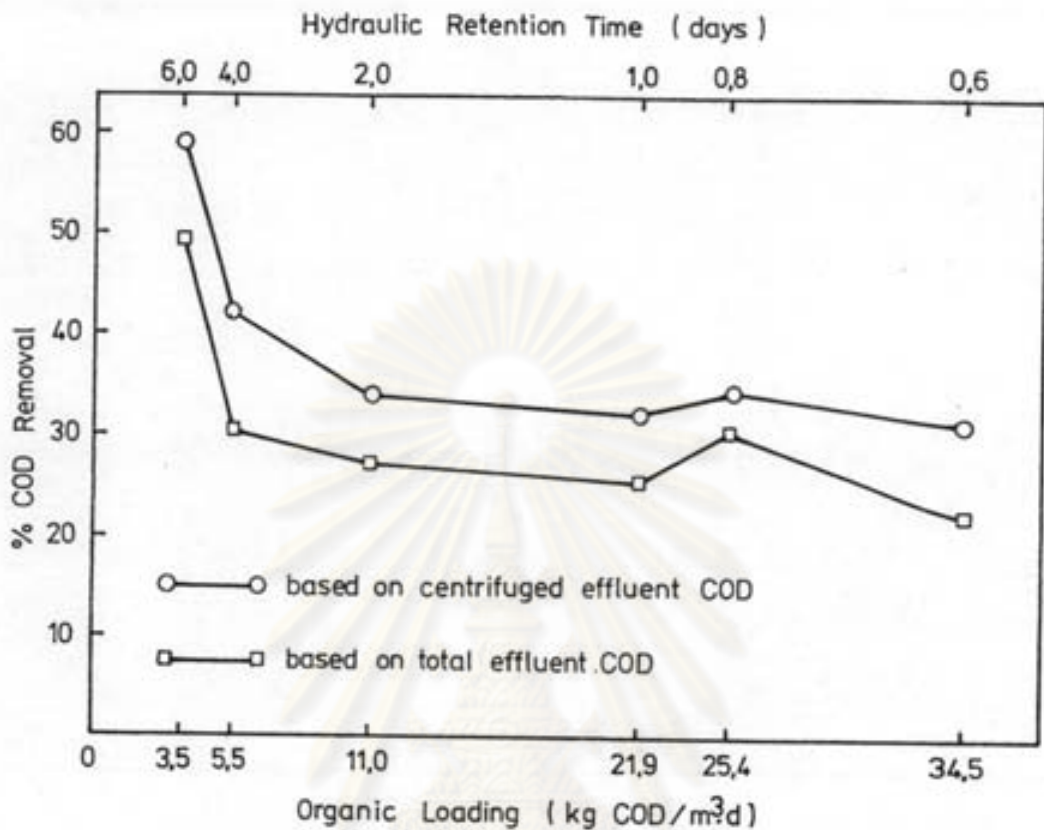
การพิจารณาประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ที่เป็นจริงควรพิจารณาจากค่าซีไอคี่ของน้ำทิ้งที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง เพื่อกำจัดเซลล์แบคทีเรียที่แขวนลอยอยู่ ซึ่งจากรูปที่ 5.1 พบว่าที่เวลาในการกำจัดในช่วงตั้งแต่ 0.6 ถึง 2 วัน ตรงกับภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ตั้งแต่ 11.0 ถึง 34.5 กก. ซีไอคี่/ม³-วัน ประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคี่มีค่าต่ำและใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการกำจัดระหว่าง 31.4 ถึง 34.5 % ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่ระยะเวลากำจัดและค่าภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ถังกล่าว ยังเป็นขั้นตอนของ Acidogenesis ซึ่งเป็นขั้นตอนของการผลิตกรดอินทรีย์และสร้างเซลล์ใหม่ ดังนั้น ซีไอคี่ที่ถูกทำลายไปส่วนใหญ่จะเป็นการนำไปสร้างเซลล์ใหม่ของแบคทีเรีย แต่เมื่อเพิ่มเวลาในการ

ตารางที่ 5.3 ค่าเฉลี่ยตัวแปรที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ ในการทดลองการหมักกรดอินทรีย์ โดยความเข้มข้นไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์เป็นกลาง

Item	Hydraulic Retention Time (days)					
	0.6	0.8	1	2	4	6
Total Influent COD (mg/l)	20,728	20,306	21,921	21,921	21,921	20,861
Total Effluent COD (mg/l)	16,088	14,121	16,290	15,950	15,261	10,592
Centrifuged Effluent COD (mg/l)	14,215	13,300	14,850	14,483	12,686	8,579
Influent VFA (mg/l as CH ₃ COOH)	1,928	1,944	1,735	1,735	1,735	1,964
Effluent VFA (mg/l as CH ₃ COOH)	4,380	5,280	6,022	6,196	7,429	5,149
MLSS (mg/l)	7,478	7,684	8,628	7,832	4,740	3,528
MLVSS (mg/l)	6,670	7,350	7,832	7,084	4,580	2,850
Gas production rate (m ³ /m ³ .d)	3.473	2.363	1.441	0.844	0.423	0.750
% CO ₂	75.0	74.7	74.4	63.0	53.7	50.0
% CH ₄	12.5	12.8	13.1	24.5	33.8	37.5

ตารางที่ 5.4 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ อัตราการผลิตกรดอินทรีย์ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรดอินทรีย์ เปอร์เซ็นต์ก๊าซมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นในการทดลองการหมักกรดอินทรีย์ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

Item	Hydraulic Retention Time (days)					
	0.6	0.8	1	2	4	6
COD Loading ; kg/m ³ .d	34.5	25.4	21.9	11.0	5.5	3.5
%COD Removal (based on total effluent COD)	22.4	30.5	25.7	27.2	30.4	49.2
%COD Removal (based on centrifuged effluent COD)	31.4	34.5	32.3	33.9	42.1	58.9
VPA Production Rate ;kg as CH ₃ COOH/m ³ .d	4.09	4.17	4.29	2.23	1.42	0.53
VPA Yield (based on centrifuged effluent COD)	0.28	0.32	0.37	0.37	0.38	0.20
% CH ₄	12.5	12.8	13.1	24.5	33.8	37.5
% CO ₂	75.0	74.7	74.4	63.0	53.7	50.0

รูปที่ 5.1 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ของชั้นคอนการหมักกรดอินทรีย์ ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

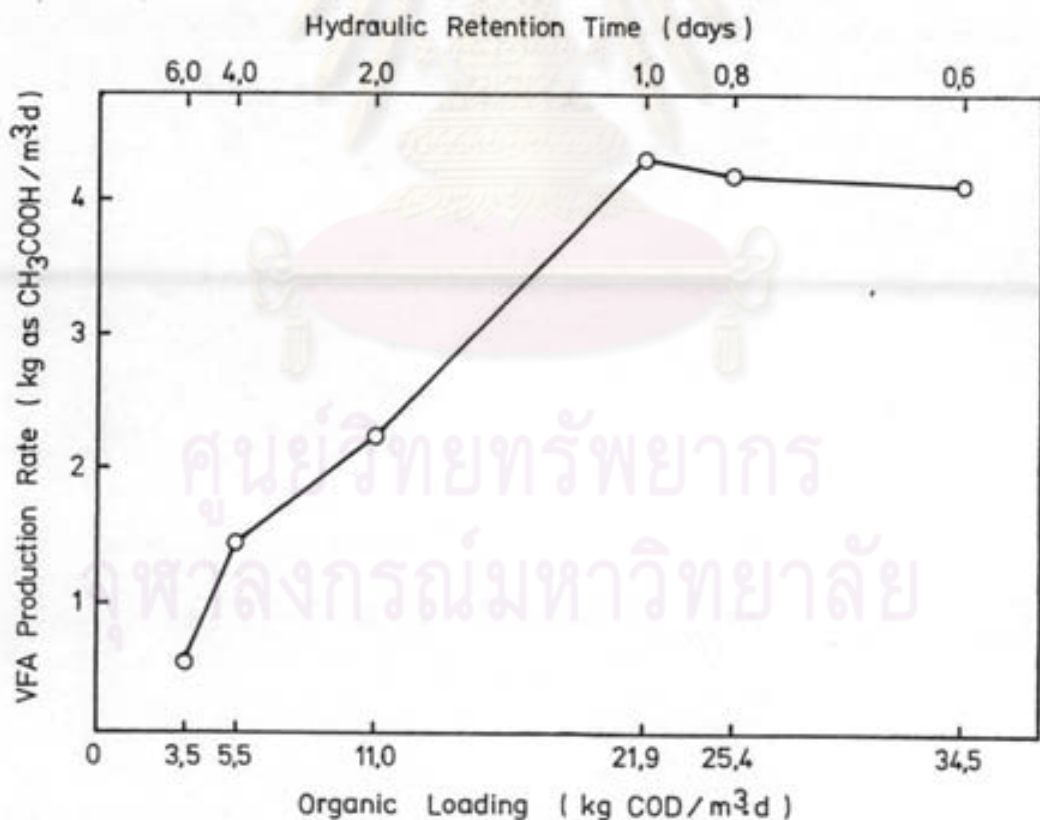
กำจัดหรือลดภาระบรทุกสารอินทรีย์ลง ประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีเริ่มมีค่าสูงขึ้น และ จะเห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อเพิ่มเวลาในการกำจัดเป็น 6 วัน หรือที่ภาระบรทุกสารอินทรีย์ 11.0 กก.ซีไอที/ม³- วัน ระบบจะมีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีเพิ่มขึ้นเป็น 58.9 % ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่เวลาในการกำจัดสูงกว่า 2 วัน หรือที่ภาระบรทุกสารอินทรีย์น้อยกว่า 11.0 กก.ซีไอที/ม³- วัน ระบบหมักเริ่มมีชั้นคอน Methanogenesis เกิดขึ้น เนื่องจก มีการทำลายสารอินทรีย์ไปเป็นรูปของก๊าซมีเทน

ดังนั้นช่วงเวลาในการกำจัดและช่วงภาระบรทุกสารอินทรีย์ที่เหมาะสมในชั้นคอน การหมักกรดอินทรีย์เมื่อพิจารณาจากประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีดังกล่าว จึงควรมีค่าตั้งแต่ 0.6 ถึง 2 วัน และ 11.0 ถึง 34.5 กก.ซีไอที/ม³- วัน ตามลำดับ

5.3.1.2 อัตราการผลิตกรดอินทรีย์ (VFA Production Rate)

อัตราการผลิตกรดอินทรีย์ในแต่ละการทดลองนี้ จะแสดงถึงปริมาณของกรดอินทรีย์ที่ผลิตได้คิดในรูปของกรดอะซิติกเป็นกิโลกรัมต่อขนาดถังหมัก 1 ลูกบาศก์เมตรในเวลา 1 วัน ซึ่งต่อไปนี้จะเขียนหน่วยของอัตราการผลิตกรดอินทรีย์เป็น กก. $\text{CH}_3\text{COOH} / \text{m}^3 - \text{วัน}$

อัตราการผลิตกรดอินทรีย์ในแต่ละการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.4 และในรูปของกราฟในรูปที่ 5.2 ซึ่งพิจารณาจากภาพจะเห็นว่าอัตราการผลิตกรดอินทรีย์เริ่มมีค่ามากขึ้นเมื่อลดเวลาในการกักขังหรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์สูงขึ้น และจะมีค่าสูงสุดและค่อนข้างคงที่ที่เวลาในการกักขังในช่วงตั้งแต่ 0.6 ถึง 1 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ในช่วงตั้งแต่ 21.9 ถึง 34.5 กก.ซีโอดี/ $\text{m}^3 - \text{วัน}$

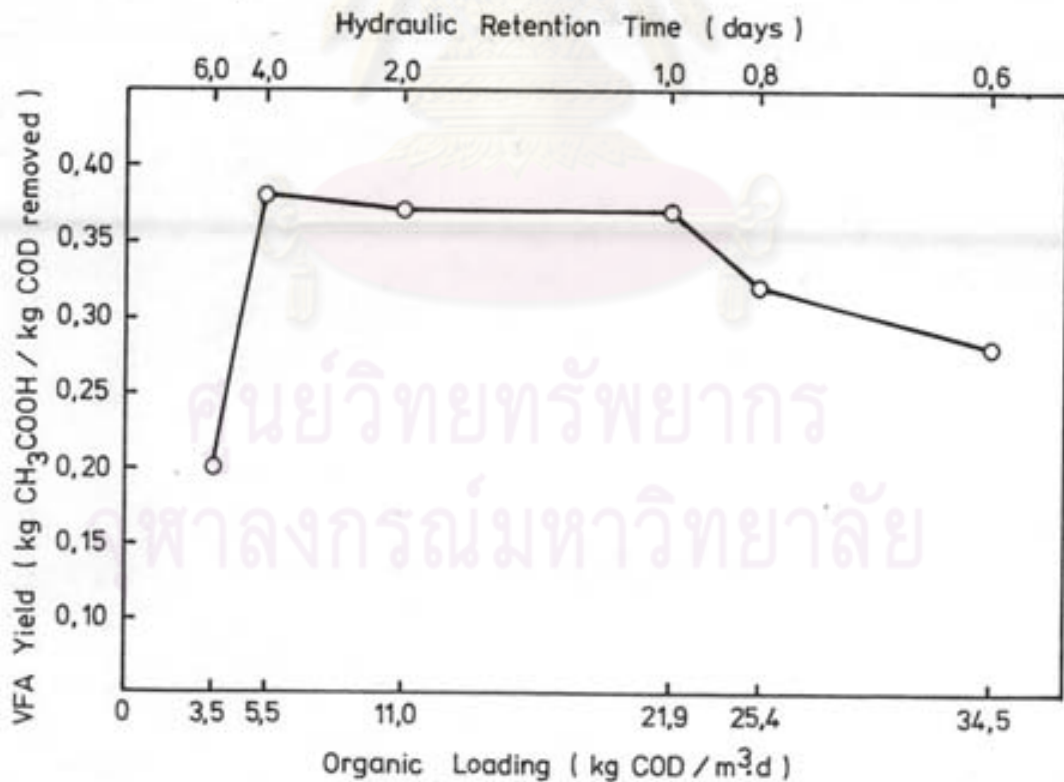
รูปที่ 5.2 อัตราการผลิตกรดอินทรีย์ของขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์ ที่เวลาในการกักขังต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาจากอัตราการผลิตกรดอินทรีย์ดังกล่าว ช่วงเวลาในการกำจัด และช่วงภาระบรรทุกสารอินทรีย์ที่เหมาะสม ในขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์ จึงควรมีค่าตั้งแต่ 0.6 ถึง 1 วัน และ 21.9 ถึง 34.5 กก.ซีไอคี่/ม³- วัน ตามลำดับ

5.3.1.3 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรดอินทรีย์ (VFA Yield)

ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรดอินทรีย์เป็นกรณีหนึ่งที่ต้องพิจารณา ซึ่งเป็นค่าของมวลกรดอินทรีย์ คิคในรูปของกรดอะซิติกที่ผลิตได้ต่อหนึ่งหน่วยมวลของสารอินทรีย์คิคในรูปซีไอคี่ที่ถูกนำไปใช้โดยแบคทีเรีย

ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรดอินทรีย์ในแต่ละการทดลอง แสดงไว้ในตารางที่ 5.4 และในรูปของกราฟในรูปที่ 5.3 ซึ่งพิจารณาจากรูปพบว่าที่เวลาในการ

รูปที่ 5.3 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรดอินทรีย์ของขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์ ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

กำจัดในช่วงตั้งแต่ 1 ถึง 4 วัน ซึ่งตรงกับภาวะบรรทุksารอินทรีย์ในช่วงตั้งแต่ 5.5 ถึง 21.9 กก. ซีไอที/ม³- วัน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรคอินทรีย์มีค่าใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.37 ถึง 0.38 และเป็นค่าสูงสุด

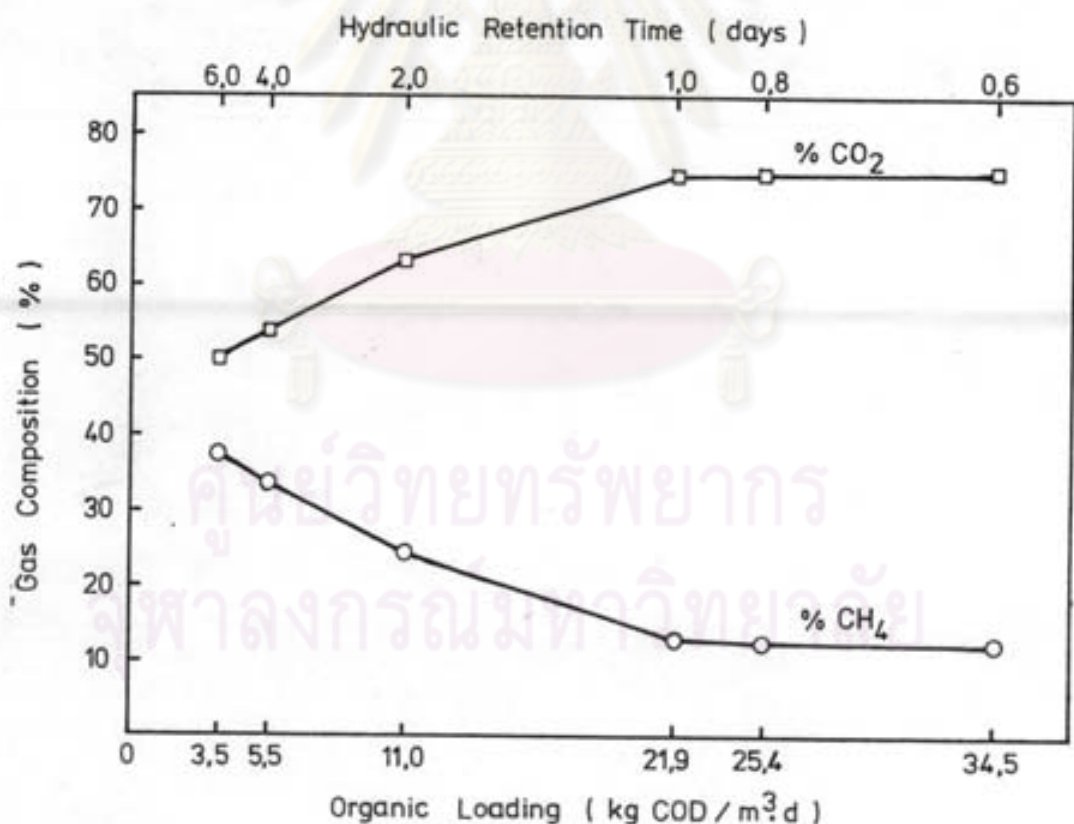
สำหรับที่เวลาในการกำจัด 0.6, 0.8 และ 6 วัน ซึ่งตรงกับภาวะบรรทุksารอินทรีย์ 34.5 25.4 และ 3.5 กก.ซีไอที/ม³- วัน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรคอินทรีย์มีค่าลดลง ซึ่งสามารถอธิบายโดยสมมุติฐานดังนี้คือ ที่เวลาในการกำจัด 0.6 และ 0.8 วัน ซึ่งตรงกับภาวะบรรทุksารอินทรีย์ 34.5 และ 25.4 กก. ซีไอที/ม³ - วัน สารอินทรีย์พวกแป้งที่ถูกป้อนเข้าถังหมักซึ่งเป็นอาหารโดยตรงของแบคทีเรียพวกสร้างกรคมีจำนวนมากเกินพอ ทำให้แบคทีเรียพวกสร้างกรคสร้าง เซลล์ใหม่ขึ้นมาเพื่อให้ออกเพียงกับสารอินทรีย์ที่อยู่ในถังหมักและทดแทนเซลล์แบคทีเรียที่หลุดออกจากระบบอันเนื่องมาจากอัตราการไหลของน้ำทิ้งที่เพิ่มขึ้น ทำให้สารอินทรีย์ที่ถูกทำลายไปส่วนหนึ่งถูกนำไปใช้ในการสร้างเซลล์ใหม่ของแบคทีเรียมากกว่าปกติ ทำให้ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรคอินทรีย์มีค่าลดลง ส่วนที่เวลาในการกำจัด 6 วัน ซึ่งตรงกับภาวะบรรทุksารอินทรีย์ 3.5 กก.ซีไอที/ม³- วัน สารอินทรีย์ส่วนหนึ่งจะถูกทำลายไปเป็นก๊าซมีเทนโดยแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนจึงทำให้ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรคอินทรีย์มีค่าลดลง

เมื่อพิจารณาจากประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรคอินทรีย์ทั้งกล่าว ช่วงเวลาในการกำจัดและช่วงภาวะบรรทุksารอินทรีย์ที่เหมาะสมในขั้นตอนการหมักกรคอินทรีย์ จึงควรมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 4 วัน และ 5.5 ถึง 21.9 กก. ซีไอที/ม³- วัน ตามลำดับ

5.3.1.4 การเกิดก๊าซมีเทน

ในการทดลองการหมักกรคอินทรีย์นี้ นอกจากจะเกิดปฏิกิริยาย่อยสลายสารอินทรีย์ไปเป็นกรคอินทรีย์แล้ว ยังเกิดปฏิกิริยาย่อยสลายกรคอินทรีย์ต่อไปเป็นก๊าซมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ ทั้งนี้เนื่องจากแบคทีเรียในถังหมักประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ กลุ่มสร้างกรค และกลุ่มสร้างมีเทน อยู่ปะปนกัน แต่แบคทีเรีย 2 กลุ่มนี้มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มสร้างกรคจะมีความสามารถทนในสภาวะเป็นกรคได้ และมีอัตราการเจริญเติบโตรวดเร็ว แต่แบคทีเรียกลุ่มสร้างมีเทนทนในสภาวะเป็นกรคได้ไม่ดี กล่าวคือ ถ้าค่าพีเอชต่ำกว่า 6.5 จะมีอันตรายต่อแบคทีเรียกลุ่มสร้างมีเทน นอกจากนี้ยังมีอัตราการเจริญเติบโตช้ามาก เมื่อเปรียบเทียบกับแบคทีเรียพวกสร้างกรค

ในการทดลองนี้จึงได้ควบคุมระบบหมัก ที่อัตราป้อนสารอินทรีย์สูง (high loading) เพื่อให้เกิดการสะสมของกรคอินทรีย์ซึ่งจะเป็นอันตรายค่อแบกที่เรียพวกสร้างมีเทน ทำให้แบกที่เรียพวกสร้างมีเทนมีจำนวนลดลง จากผลการทดลองจะเห็นว่าช่วงการทดลองที่เวลาในการกำจัด 0.6, 0.8, 1, 2, 4 และ 6 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 34.5, 25.4, 21.9 11.0, 5.5 และ 3.5 กก.ซีโอดี/ม³- วัน ตามลำดับ มีปฏิริยีย่อยสลายสารอินทรีย์ไปเป็นกรคอินทรีย์ควบคู่กับปฏิริยีย่อยสลายกรคอินทรีย์ไปเป็นมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของก๊าซมีเทนในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้น ความคาร์างที่ 5.3 และแสดงในรูปของกราฟรูปที่ 5.4 โดยที่เปอร์เซนต์มีเทนจะมีค่าต่ำและคอนซังคังที่ในช่วงเวลาในการกำจัดน้อยกว่า 1 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์สูงกว่า 21.9 กก.ซีโอดี/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่าเปอร์เซนต์มีเทน 12.5 - 13.1 % และ

รูปที่ 5.4 องค์ประกอบของก๊าซมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ของชั้นคอนการหมักกรคอินทรีย์ ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

มีค่าเปอร์ เซนต์คาร์บอนไดออกไซด์สูงถึง 74.4 - 75.0 % เมื่อลดภาระบรรทุกสารอินทรีย์ ลงโดยการเพิ่มเวลาในการกำจัดให้สูงขึ้นเปอร์ เซนต์มีเทนมีค่าสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าในระบบ หมักเริ่มมีแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนเพิ่มมากขึ้นที่สภาวะกึ่งกล่าว

ดังนั้นช่วงเวลาในการกำจัดและช่วงภาระบรรทุกสารอินทรีย์ที่เหมาะสมใน ขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์เมื่อพิจารณาจากการเกิดก๊าซมีเทนกึ่งกล่าวจึงควรมีค่าตั้งแต่ 0.6 ถึง 1 วัน และ 21.9 ถึง 34.5 กก.ซีไอที/ม³- วัน ตามลำดับ

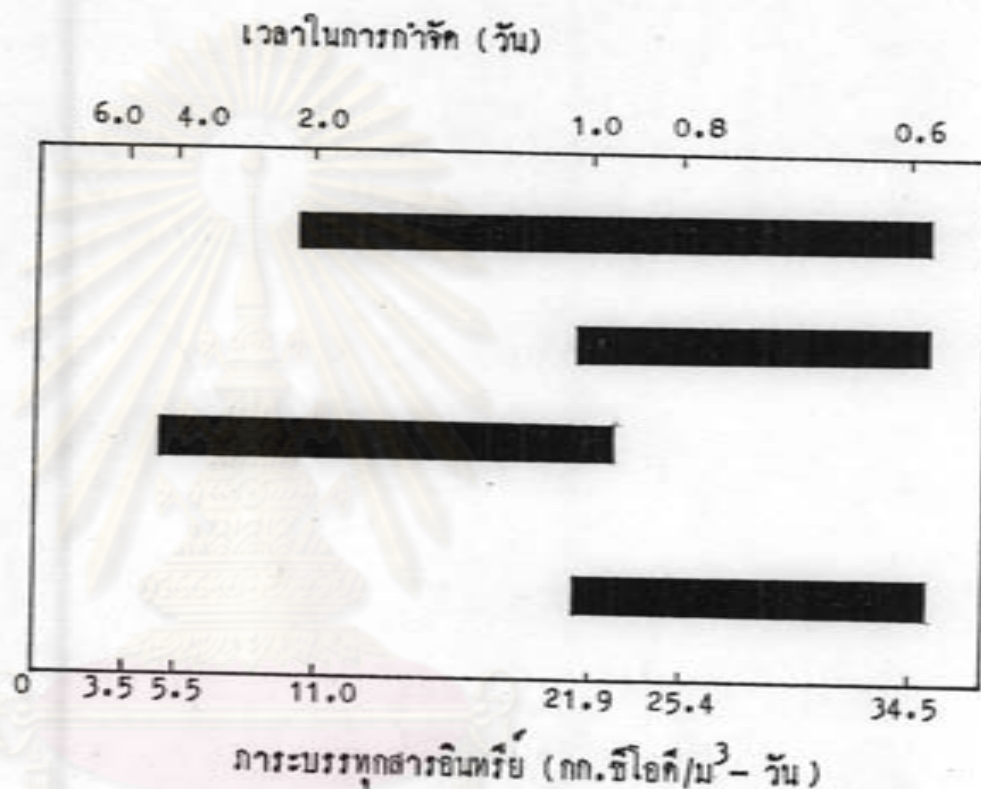
5.3.1.5 สภาวะที่เหมาะสมในขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์

ในการพิจารณาหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์จะ พิจารณาจากค่าครวชนที่สำคัญคือ ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ อัตราการผลิตกรดอินทรีย์ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรดอินทรีย์ และการเกิดก๊าซมีเทน ความที่ได้กล่าวมา แล้ว ในข้อ 5.3.1.1 ข้อ 5.3.1.2 ข้อ 5.3.1.3 และข้อ 5.3.1.4 ซึ่งสรุปได้ตามรูป ที่ 5.5 จะเห็นว่า ที่เวลาในการกำจัด 1 วัน หรือตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 21.9 กก. ซีไอที/ม³- วัน เป็นสภาวะที่เหมาะสมที่สุดสำหรับขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์ เนื่องจาก อยู่ในช่วงสภาวะที่เหมาะสมทุกค่าครวชนที่ได้พิจารณาแล้ว

5.3.1.6 ของแข็งแขวนลอยในระบบ

ปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบแสดงให้เห็นถึงปริมาณของแบคทีเรียในถังหมัก ในหน่วย มก./ล. ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้เสถียรภาพของระบบ กล่าวคือ ถ้ามิน้อยเกินไปหรือมีแนวโน้ม ลดลง จะแสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวของระบบ รูปที่ 5.6 แสดงให้เห็นถึงปริมาณของแบคทีเรีย ในระบบในรูปของ MLSS และ MLVSS ที่เวลาในการกำจัด และภาระบรรทุกสารอินทรีย์ ค่าต่าง ๆ ซึ่งพบว่าปริมาณแบคทีเรียมีค่าสูงสุดที่เวลาในการกำจัด 1 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสาร อินทรีย์ 21.9 กก.ซีไอที/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่า MLSS 8,628 มก./ล. และ MLVSS 7,832 มก./ล. และจะมีค่าใกล้เคียงกันกับที่เวลาในการกำจัด 0.6, 0.8 และ 2 วัน หรือ ตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 34.5, 25.4 และ 11.0 กก.ซีไอที/ม³- วัน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าที่เวลาในการกำจัด หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์กึ่งกล่าวระบบมีเสถียรภาพสูง

- 1) ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์
- 2) อัตราการบริโภคออกซิเจน
- 3) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์
เป็นกรคาร์บอน
- 4) การเกิดก๊าซมีเทน

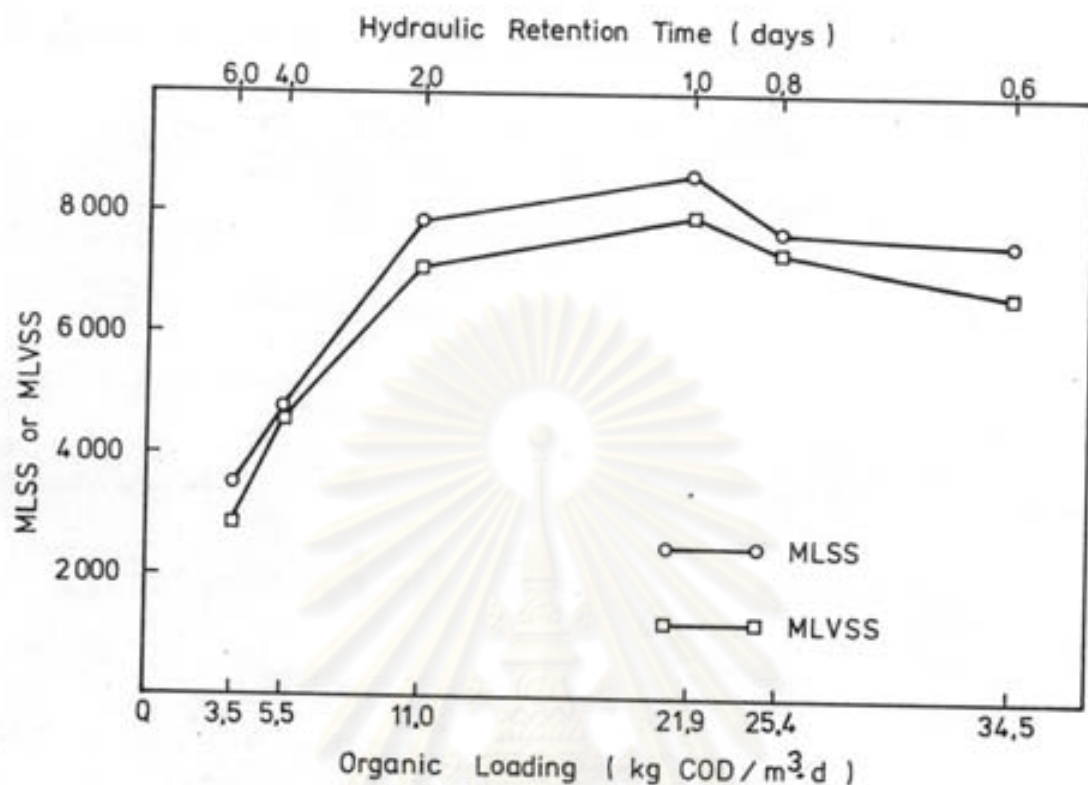

หมายเหตุ

แทนช่วงสภาวะที่เหมาะสมในขั้นตอนการหมักกรคาร์บอน

รูปที่ 5.5 แสดงช่วงสภาวะที่เหมาะสมในขั้นตอนการหมักกรคาร์บอน โดยพิจารณาจากค่าประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ อัตราการบริโภคออกซิเจน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นกรคาร์บอน และการเกิดก๊าซมีเทน

รูปที่ 5.6 ของแข็งแขวนลอยในระบบของชั้นคอนการหมักกรคอินทรีย์ ที่เวลาในการการกำจัดต่าง ๆ

ส่วนที่เวลาในการกำจัด 4 และ 6 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรทุกสารอินทรีย์ 5.5 และ 3.5 กก.ซีไอที/ม³- วัน ความล้าคัม ปริมาณแบคทีเรียมีค่าลดลงอย่างมาก และจะมีค่าต่ำสุดที่เวลาในการกำจัด 6 วันตรงกับภาระบรทุกสารอินทรีย์ 3.5 กก.ซีไอที/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่า MLSS เพียง 3,528 มก./ล. และ MLVSS เพียง 2,850 มก./ล. เนื่องจากที่สภาวะดังกล่าวเซลล์แบคทีเรียจมตัวไคยาก และมีบางส่วนที่ลอยขึ้นมาจากถังคกตะกอนและหลุดออกไปพร้อมกัมน้ำทิ้ง ทำให้การสะสมปริมาณของแข็งในระบบลดลง แสดงให้เห็นว่าระบบมีเสถียรภาพลดลงที่เวลาในการกำจัดหรือที่ภาระบรทุกสารอินทรีย์ดังกล่าว

5.3.1.7 การเปลี่ยนแปลงสารอาหาร เสริมในถังหมักกรคอินทรีย์

สารอาหารเสริมซึ่งไคแก่ สารไนโตรเจน (N) และฟอสฟอรัส (P) ในน้ำทิ้งแปงมันสำปะหลังที่ไค้ทกลองนี้ ไค้ถูกนำไปไค้ใช้ในการเจริญเติบโตของแบคทีเรียและถูกเปลี่ยนแปลงในปฏิกิริยาย่อยสลายสารอินทรีย์ไปเป็นกรคอินทรีย์ ผลการทดลองแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสารไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ดังแสดงในตารางที่ 5.5 จะเห็นว่าอัตราส่วน

ตารางที่ 5.5 การเปลี่ยนแปลงและการใช้สารไนโตรเจนและฟอสฟอรัสที่เวลาในการกักต้ง ๗

Item	Hydraulic Retention Time (days)					
	0.6	0.8	1	2	4	6
Influent TKN ;mg/l	1,063	1,053	1,070	1,070	1,070	1,071
NH ₄ ⁺ - N ;mg/l	102	135	107	107	107	103
Org - N ;mg/l	961	918	963	963	963	968
Effluent TKN ;mg/l	898	979	1,028	1,047	1,016	903
NH ₄ ⁺ - N ;mg/l	789	809	866	875	858	828
Org - N ;mg/l	109	170	161	171	158	76
Influent PO ₄ ³⁻ - P ;mg/l	66	71	67	67	67	61
Effluent PO ₄ ³⁻ - P ;mg/l	43	64	62	71	54	52
COD:N:P						
in Influent	100:5.1:0.3	100:5.2:0.3	100:4.9:0.3	100:4.9:0.3	100:4.9:0.3	100:5.1:0.3
in Effluent	100:5.6:0.3	100:6.9:0.5	100:6.3:0.4	100:6.6:0.4	100:6.7:0.4	100:8.5:0.5
Removal ratio of						
COD:N:P	100:3.6:0.5	100:1.2:0.1	100:0.7:0.1	-	100:0.8:0.2	100:1.6:0.1
% N uptake	15.5	7	4	2.2	5.6	15.7
% Org-N converted						
to NH ₄ ⁺ - N	89	81.5	83.3	82.2	83.6	92.2
% P uptake	35	9.8	7.5	-	19.4	14.8

COD : N : P ในน้ำทิ้งที่ไร้ออกซิเจนมีค่าประมาณ 100:5:0.3 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้ได้กับขบวนการหมักแบบไร้ออกซิเจนอิสระ แต่เมื่อผ่านถึงหมักกรดที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ แล้วปรากฏว่าสัดส่วนไนโตรเจนและฟอสฟอรัสต่อซีไอที ได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยสัดส่วนซากอาหารเสริมนี้จะสูงขึ้นเมื่อเวลาในการกำจัดยาวนานมากขึ้น น้ำที่ผ่านขบวนการหมักกรดแล้วจึงยังมีสารอาหารเสริมอยู่อย่างเพียงพอ ดังนั้นเมื่อนำไปหมักต่อในขั้นตอนการหมักมีเทน จึงไม่จำเป็นต้องเติมซากไนโตรเจนและฟอสฟอรัสลงไปอีก เมื่อพิจารณาอัตราส่วนการกำจัด (removal ratio) ของ COD : N : P (ก็งแสดงในตารางที่ 5.5) จะเห็นว่าแปรเปลี่ยนตามสภาวะการทดลอง กล่าวคือ อัตราส่วนการกำจัดสารอาหารเสริมทั้งไนโตรเจนและฟอสฟอรัสจะลดลง เมื่อเวลาในการกำจัดลดลง ส่วนเปอร์เซ็นต์การกูดกลืนสารอาหารทั้งสอง (% N uptake and % P uptake) นั้น จะแปรเปลี่ยนตามเวลาในการกำจัด กล่าวคือ จะมีเปอร์เซ็นต์การกูดกลืนค่าสูงสุดสำหรับซากไนโตรเจน 2.2 % ที่เวลาในการกำจัด 2 วัน และสำหรับซากฟอสฟอรัส 7.5 % ที่เวลาในการกำจัด 1 วัน โดยสารอาหารเสริมทั้งสองนี้ถูกนำไปใช้ในการสร้างเซลล์ใหม่ของแบคทีเรีย แต่ที่น่าสนใจคือการย่อยสลายสารออร์แกนิกไนโตรเจนไปเป็นสารแอมโมเนียไนโตรเจน จากการทดลองพบว่าการย่อยสลายสารออร์แกนิกไนโตรเจนไปเป็นสารแอมโมเนียไนโตรเจนสูงถึง 80 - 90 %

5.3.1.8 อิทธิพลที่เอชต่อการหมักกรดอินทรีย์

ในการศึกษาการทดลองนี้ ได้ทำการทดลองระบบหมักแบบสองขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกเป็นระบบหมักกรดอินทรีย์และขั้นตอนที่สองเป็นระบบหมักมีเทน สำหรับขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์ใช้เวลาในการกำจัด 1.0 วัน มีภาระบรรทุกสารอินทรีย์ประมาณ 21-22 กก. ซีไอที/ม³-วัน ซึ่งเป็นสภาวะที่เหมาะสมตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ไม่มีการควบคุมพีเอชในถังหมัก ซึ่งผลการติดตามการทำงานภายใต้สภาวะคงที่ที่ได้อธิบายไว้ในตารางที่ ๒2.1 ถึง ๒2.2 และตารางที่ ๒2.3 ถึง ๒2.4 ของภาคผนวกที่ 2 และได้แสดงค่าเฉลี่ยผลการทดลองระบบหมักกรดอินทรีย์ที่มีการควบคุมพีเอชและไม่มีการควบคุมพีเอชในตารางที่ 5.6 ซึ่งจะเห็นว่าระบบที่ไม่มีการควบคุมพีเอช ค่าพีเอชในถังหมักลดลงถึง 5.8 ในขณะที่ถังหมักที่มีการควบคุมอยู่ในช่วงเป็นกลางคือ 6.8 - 7.2 ประสิทธิภาพการทำงานของทั้งสองระบบพบว่าใกล้เคียงกันมาก (ดูตารางที่ 5.6) กล่าวคือ ประสิทธิภาพการผลิตกรดอินทรีย์ การผลิตก๊าซชีวภาพ และเปอร์เซ็นต์คาร์บอนไดออกไซด์ในก๊าซชีวภาพที่ผลิตได้ มีค่าใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ที่น่าสนใจคือ ระบบที่ไม่มีการควบคุมพีเอช ปริมาณแบคทีเรียในถังหมักซึ่งวัดในรูปแบบ MLSS และ MLVSS มีค่าลดลงสาเหตุเนื่องมาจากเซลล์แบคทีเรียจมตัวไต่ยาก ทำให้การสะสมความหนาแน่นของเซลล์แบคทีเรียที่ก้นถังตกกระทบบ้างเล็กน้อยกว่า ซึ่งสังเกตได้จากความแตกต่าง

ตารางที่ 5.6 ประสิทธิภาพการผลิตรายที่เวลาในการกำจัด 1 วัน
ระหว่างระบบที่มีการควบคุมพีเอช และระบบที่ไม่มีการควบคุมพีเอช

Item	ระบบที่มีการควบคุมพีเอช	ระบบที่ไม่มีการควบคุมพีเอช
COD Loading ; kg COD/m ³ .d	21.9	21.4
Total Influent COD ; mg/l	21,921	21,390
Total Effluent COD ; mg/l	16,290	14,737
Centrifuged Effluent COD ; mg/l	14,850	12,531
Influent VFA ; mg/l as CH ₃ COOH	1,735	1,134
Effluent VFA ; mg/l as CH ₃ COOH	6,022	5,796
MLSS ; mg/l	8,628	6,151
MLVSS ; mg/l	7,832	5,981
pH	7.0	5.8
Gas Production Rate ; m ³ /m ³ .d	1.441	1.464
% CO ₂	74.4	74.1
% CH ₄	13.1	13.4
% COD Removal (based on total effluent COD)	25.7	31.1
% COD Removal (based on centrifuged effluent COD)	32.3	41.4
VFA Production Rate ; kg as CH ₃ COOH/ m ³ .d	4.29	4.62
VFA Yield ; kg VFA Produced/kg COD converted	0.37	0.34

ระหว่างค่าซีไอทีรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนกับค่าซีไอที น้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง กล่าวคือ ระบบที่มีการควบคุมพีเอชเป็นกลาง ความแตกต่างดังกล่าวมีค่า 1,440 มก.ซีไอที/ล. ส่วนระบบที่ไม่มีมีการควบคุมพีเอช ความแตกต่างดังกล่าวมีค่า 2,206 มก.ซีไอที/ล. ซึ่งค่าความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นค่าของซีไอทีของแข็งที่แขวนลอยในน้ำทิ้ง ซึ่งเป็นค่าที่แทนปริมาณเซลล์แบคทีเรียได้ จากค่าความแตกต่างดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การจมตัวของแบคทีเรียพวกสร้างกรดที่พีเอช เป็นกลางดีกว่าที่พีเอชต่ำ แต่จากผลการทดลองเปรียบเทียบความเค็มที่ 5.6 สรุปได้ว่าการควบคุมพีเอชให้เป็นกลางและการไม่ควบคุมพีเอชในถังหมัก ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อแบคทีเรียพวกสร้างกรด และประสิทธิภาพของระบบยังคงเดิม ดังนั้นในการควบคุมระบบหมักกรดอินทรีย์ที่เวลาในการกำจัด 1.0 วัน จึงไม่จำเป็นต้องควบคุมพีเอช การไม่ควบคุมพีเอช นอกจากจะช่วยประหยัดค่าสารเคมีแล้ว ยังมีข้อดีอีกประการหนึ่งคือ เมื่อนำน้ำทิ้งไปหมักคือน้ำในขั้นตอนการหมักมีเทน ค่าพีเอชของน้ำทิ้งที่ผ่านระบบหมักมีเทนจะเพิ่มขึ้นเองในช่วงเป็นกลาง โดยไม่ต้องเติมสารเคมีช่วยปรับพีเอช ซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อผลการทดลองการหมักมีเทนต่อไป อนึ่งถ้าควบคุมพีเอชให้เป็นกลางในขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์แล้ว จะก่อปัญหาในขั้นตอนการหมักมีเทน เพราะในขั้นตอนการหมักมีเทนนี้ กรดอินทรีย์จะถูกนำไปใช้โดยแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน ทำให้พีเอชอาจสูงเกินกว่าช่วงที่เป็นกลาง ซึ่งจะก่อผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนได้

5.3.1.9 เสถียรภาพการทำงานและปัญหา

การทำงานของระบบหมักกรดอินทรีย์มีเสถียรภาพสูง โดยสามารถรับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ได้สูงถึง 34.5 กก.ซีไอที/ม³-วัน ซึ่งตรงกับเวลาในการกำจัดเพียง 0.6 วัน และคาดว่าระบบจะยังสามารถทำงานต่อไปได้ถ้าภาระบรรทุกสารอินทรีย์สูงกว่านี้ ปัญหาของระบบหมักกรดอินทรีย์ที่ประสบในระหว่างการทดลองคือ การลอยตัวของแบคทีเรียในถังตกตะกอนจำนวนหนึ่ง ซึ่งเกิดจากฟองก๊าซเล็ก ๆ ที่เกาะบนผิวเซลล์แบคทีเรียจนทำให้แบคทีเรียบางส่วนลอยตัวขึ้นมา ค่ายสาเหตุดังกล่าวจึงไม่สามารถทำให้ถังหมักมีปริมาณแบคทีเรียที่สูงได้ กล่าวคือสามารถควบคุมปริมาณแบคทีเรียในถังหมักได้สูงที่สุดในรูป MLSS เพียง 8,628 มก./ล. หรือในรูป MLVSS เพียง 7,832 มก./ล. เท่านั้น การแก้ไขปัญหาลอยตัวของแบคทีเรียในระบบที่มีขนาดใหญ่ สามารถกระทำโดยใช้เครื่องกำจัดเครื่องฟองก๊าซ (degasifying unit) เพื่อขจัดฟองก๊าซที่เกาะบนผิวเซลล์แบคทีเรียก่อนไหลลงถังตกตะกอน หรือใช้เครื่องแยกตะกอนโดยแรงเหวี่ยง ซึ่งถ้าแก้ปัญหาลอยตัวของแบคทีเรียดังกล่าวได้ ก็จะทำให้ปริมาณแบคทีเรียใน

ถึงหมักสูงเพิ่มขึ้น สำหรับระบบหมักขนาดห้องปฏิบัติการมักมีปัญหาในเรื่องการอุกคั้นของท่อยาง และท่อน้ำล้น ซึ่งมีขนาดเล็ก จึงต้องมั่นทำความสะอาดอยู่เสมอ แต่สำหรับระบบหมักที่มีขนาดใหญ่ ปัญหาเรื่องการอุกคั้นจะไม่มี

5.3.2 ผลการทดลองการหมักมีเทน

การทดลองนี้เพื่อหาสภาวะที่เหมาะสมในการผลิตก๊าซมีเทนและกำจัดสารอินทรีย์ เป็นการหมักในขั้นตอนที่สองจากกรอินทรีย์ที่ผลิตได้ในขั้นตอนแรก โดยขั้นตอนแรกจะเป็นระบบหมักกรอินทรีย์จากน้ำทิ้งแป้งมันสำปะหลัง โดยควบคุมระบบหมักที่สภาวะเหมาะสมคือ ที่เวลาในการกำจัด 1.0 วัน และภาะระบบกรอินทรีย์ประมาณ 21-22 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ตามที่ไคกล่าวมาแล้ว แต่ไม่มีการควบคุมพีเอช กรอินทรีย์ที่ผลิตไคนี้จะถูกป้อนเข้าสู่ถึงหมักมีเทน (ตามแผนผังภาพที่ 4.2) โดยการควบคุมอัตราไหลให้มีเวลาในการกำจัดในถึงหมักที่ 3.5, 5, 7 และ 12 วัน เพื่อหาสภาวะการทำงานที่เหมาะสมในการผลิตก๊าซมีเทนและกำจัดสารอินทรีย์

แต่ละการทดลองนั้นจะไม่มีกรวิเคราะห์ค่าอื่น นอกจากค่า ซีไอคิ และอัตราการผลิตก๊าซชีวภาพ จนกระทั่งระบบเข้าสู่สภาวะคงที่ โดยสังเกตุจากค่าซีไอคิและอัตราการผลิตก๊าซชีวภาพว่ามีค่าค่อนข้างคงที่ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์ แล้วจึงเริ่มทำการเก็บข้อมูลเพื่อกรประสิทธิภาพการทำงานกรระบบเป็นเวลาประมาณ 6-10 วัน คิคค่อกัน คังแสดงในตารางที่ ๒2.5 ถึง ๒2.8 และตารางที่ ๒2.9 ถึง ๒2.12 ในภาคผนวกที่ 2 ค่าเฉลี่ยตัวแปรต่าง ๆ ในขั้นตอนการหมักมีเทนในแต่ละการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.7 โดยมีรายละเอียดคังนี้

5.3.2.1 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์

ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ สำหรับขั้นตอนการหมักมีเทนนี้ คำนวณในรูปของกรกำจัดซีไอคิ โดยใช้ค่าซีไอคิรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถึงคคคคกอนมมาคำนวณหาประสิทธิภาพ และอีกวิธีหนึ่งไคแก่กรนำน้ำทิ้งที่ออกจากถึงคคคคกอนมมาผ่านเครื่องเหวียงหนีศูนย์กลางที่ความเร็ว 10,000 รอบ/นาที เป็นเวลา 10 นาที แล้วนำน้ำส่วนที่ใสมาหาค่าซีไอคิ ซึ่งกรคำนวณประสิทธิภาพทั้งสองประ เภทจะคิคเทียบกับค่าซีไอคิรวมของน้ำทิ้งที่ออกจากถึงคคคคกอนกรอินทรีย์ ซึ่งเป็นน้ำทิ้งที่ป้อนเข้าสู่ถึงหมักมีเทน

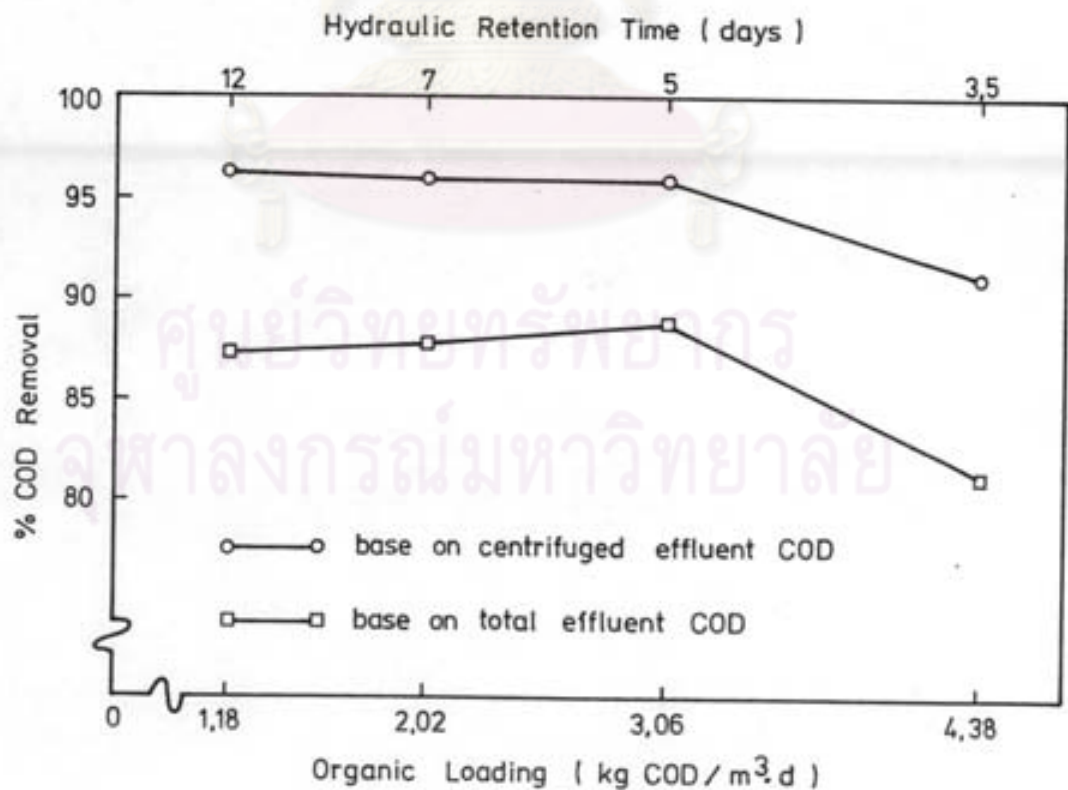
ตารางที่ 5.7 ค่าเฉลี่ยตัวแปรที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ ในการทดลองการหมักมีเทน

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	3.5	5	7	12
Total Influent COD (mg/l)	15,321	15,321	14,152	14,152
Total Effluent COD (mg/l)	2,886	1,712	1,738	1,813
Centrifuged Effluent COD (mg/l)	1,303	636	593	552
Influent VFA (mg/l as CH ₃ COOH)	5,790	5,790	5,802	5,802
Effluent VFA (mg/l as CH ₃ COOH)	794	480	464	460
Influent SS (mg/l)	1,464	1,464	1,814	1,814
Effluent SS (mg/l)	1,078	662	942	958
Influent VSS (mg/l)	1,458	1,458	1,664	1,664
Effluent VSS (mg/l)	818	582	776	866
Influent pH	6.00	6.00	5.66	5.66
Effluent pH	7.50	7.50	7.40	7.55

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	3.5	5	7	12
MLSS (mg/l)	9,380	8,200	10,290	7,312
MLVSS (mg/l)	6,830	6,420	6,012	4,838
Permenter pH	7.48	7.58	7.56	7.66
Gas Production Rate ($m^3/m^3.d$)	1.655	1.295	0.739	0.370
% CH ₄	59.3	61.7	62.7	65.4
% CO ₂	27.7	24.8	24.3	21.6

ในขั้นตอนการหมักมีเทนนี้เป็นขั้นตอนที่มีการลดปริมาณสารอินทรีย์อย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนจะทำกรย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำเสียซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกรดอินทรีย์ไปเป็นก๊าซมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้สารอินทรีย์ในขั้นตอนนี้ถูกลดไปเป็นอย่างมาก ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ในแต่ละการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.8 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.7 จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่เวลาในการกำจัด 5, 7 และ 12 วัน หรือตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 3.06, 2.02 และ 1.18 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน มีค่าคงที่ กล่าวคือมีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากซีไอคิรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังคกตะกอนเป็น 87.2 - 88.8% และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากน้ำทิ้งส่วนที่ใสเป็น 95.8 - 96.2% และเมื่อลดเวลาในการกำจัดลงเหลือ 3.5 วัน หรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์เป็น 4.38 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิจะมีค่าลดลงเล็กน้อย กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากซีไอคิรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังคกตะกอนเป็น 81.2 % และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากน้ำทิ้งส่วนที่ใส เป็น 91.5 %

รูปที่ 5.7 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ของขั้นตอนการหมักมีเทน ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

ตารางที่ 5.8 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ การผลิตก๊าซชีวภาพ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทน และประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์ ในการทดลองการหมักมีเทนที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	3.5	5	7	12
COD Loading : $\text{kg}/\text{m}^3 \cdot \text{d}$	4.38	3.06	2.02	1.18
% COD Removal (base on total effluent COD)	81.2	88.8	87.7	87.2
% COD Removal (base on centrifuged effluent COD)	91.5	95.8	95.8	96.2
Gas Production Rate ; $\text{m}^3/\text{m}^3 \cdot \text{d}$	1.655	1.295	0.739	0.370
Gas Methane Production Rate ; $\text{m}^3/\text{m}^3 \cdot \text{d}$	0.981	0.799	0.463	0.242
Methane Yield ; $\text{m}^3\text{CH}_4/\text{kg COD removal}$	0.245	0.272	0.239	0.214
VFA Reduction ; %	86.3	91.7	92.0	92.1

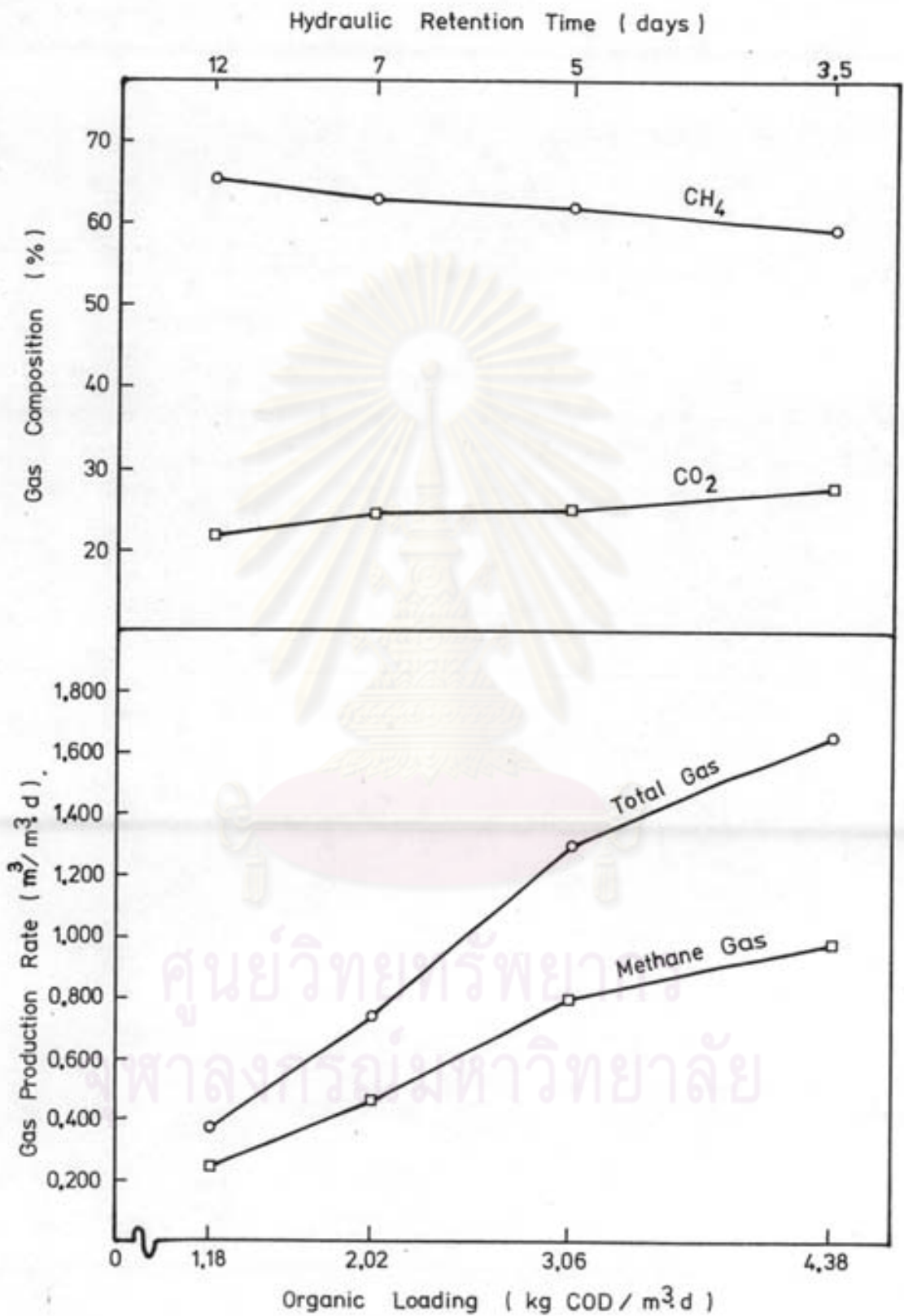
5.3.2.2 การผลิตก๊าซชีวภาพ

ก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากผลของปฏิกิริยาการย่อยสลายกรดอินทรีย์ โดยแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน ซึ่งจะประกอบด้วยก๊าซมีเทน ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซอื่นๆ อีกเล็กน้อย ผลการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.7 และ 5.8 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.8 จะเห็นว่าเมื่อลดเวลาในการก่าจักลง หรือเพิ่มภาวะบรรทุksารอินทรีย์ขึ้น ระบบจะผลิตก๊าซได้สูงขึ้น โดยที่ส่วนประกอบของก๊าซมีเทนในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เมื่อลดเวลาในการก่าจักลง หรือเพิ่มภาวะบรรทุksารอินทรีย์ขึ้น กล่าวคือมีส่วนประกอบของก๊าซมีเทนสูงสุดที่เวลาในการก่าจัก 12 วัน หรือตรงกับภาวะบรรทุksารอินทรีย์ 1.18 กก. ซีไอที/ม³- วัน คิดเป็น 65.4% และมีส่วนประกอบของก๊าซมีเทนค่าสูงสุดที่เวลาในการก่าจัก 3.5 วัน หรือตรงกับภาวะบรรทุksารอินทรีย์ 4.38 กก. ซีไอที/ม³- วัน คิดเป็น 59.3 %

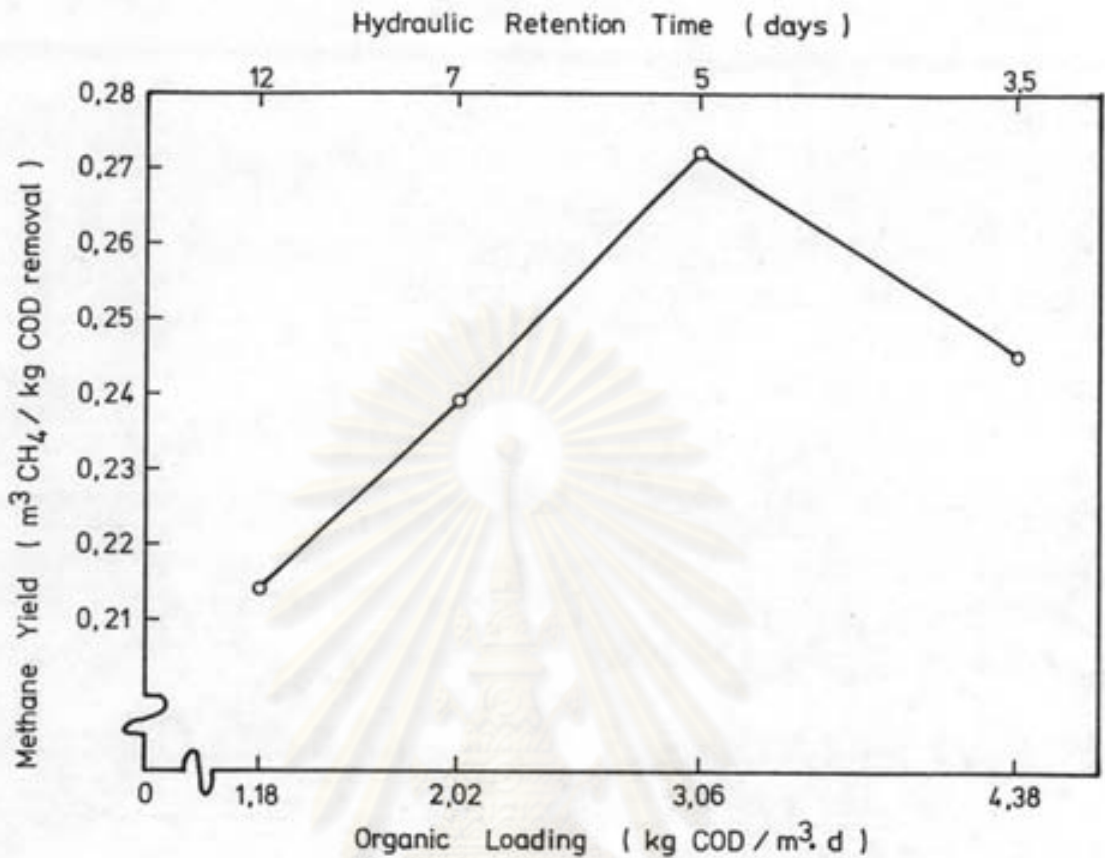
5.3.2.3 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทน

ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนเป็นค่าของปริมาณก๊าซมีเทนที่ผลิตได้ต่อหนึ่งหน่วยมวลของสารอินทรีย์ คิดอยู่ในรูปของซีไอทีที่ถูกทำลายไป ผลการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.8 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.9 จะเห็นว่าประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อลดเวลาในการก่าจักลงหรือเพิ่มภาวะบรรทุksารอินทรีย์ขึ้น และจะมีค่าสูงสุดที่เวลาในการก่าจัก 5 วัน หรือที่ภาวะบรรทุksารอินทรีย์ 3.06 กก. ซีไอที/ม³- วัน หลังจากนั้นเมื่อลดเวลาในการก่าจักลงเหลือ 3.5 วัน หรือเพิ่มภาวะบรรทุksารอินทรีย์เป็น 4.38 กก. ซีไอที/ม³- วัน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนจะมีค่าลดลง

ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนเป็นกรณีหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นว่าระบบมีการสร้างเซลล์มากหรือน้อย กล่าวคือ ที่สภาวะที่มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนสูง ระบบจะมีการสร้างเซลล์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับสภาวะที่มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากสารอินทรีย์ส่วนใหญ่ที่ถูกทำลายไปถูกเปลี่ยนไปอยู่ในรูปของการสร้างเซลล์ใหม่และก๊าซมีเทน ดังนั้นประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนสูง เป็นตัวชี้ให้เห็นว่าสารอินทรีย์ที่ถูกทำลายไป เปลี่ยนไปอยู่ในรูปของก๊าซมีเทนมากกว่าการสร้างเซลล์ใหม่

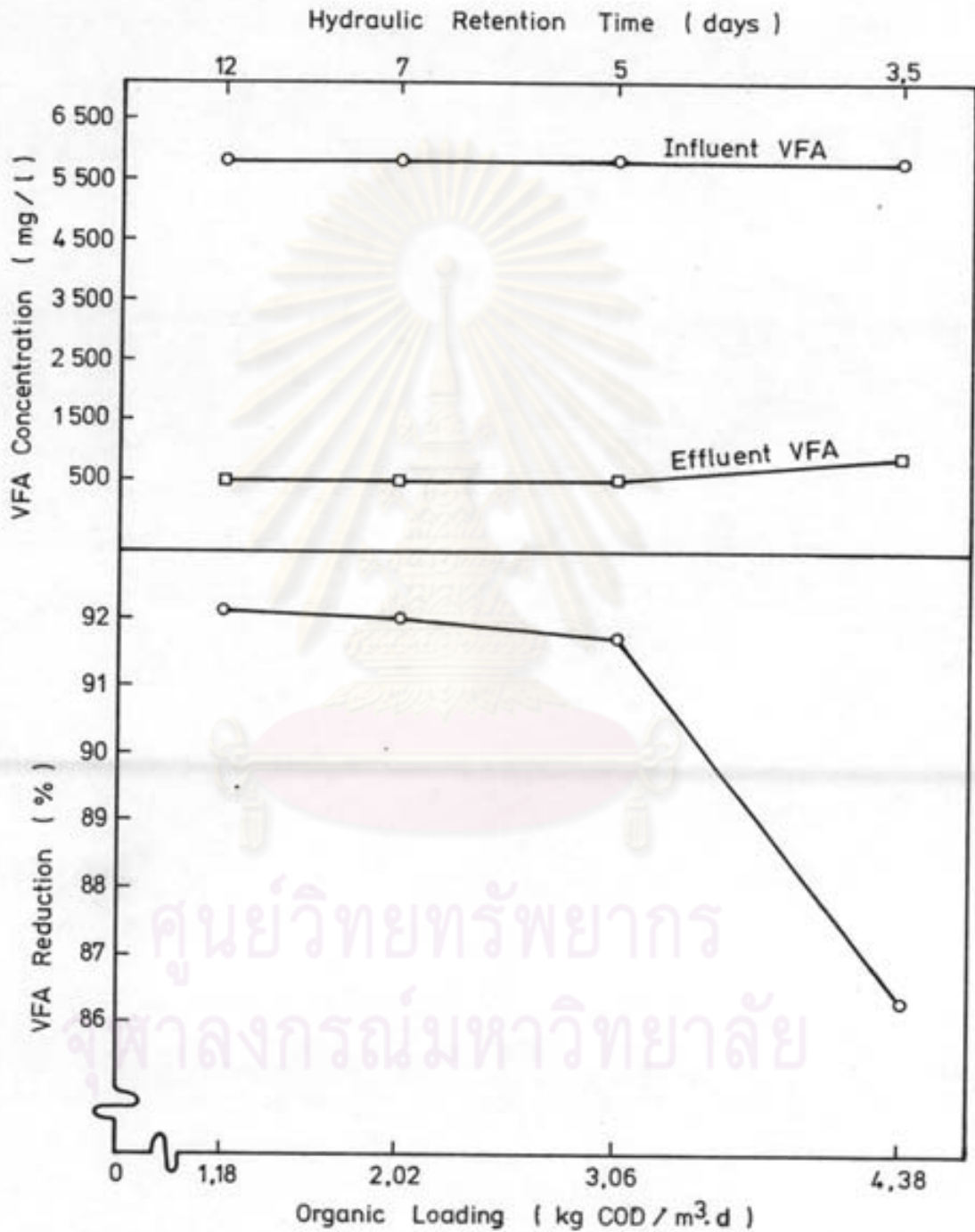
รูปที่ 5.8 การผลิตก๊าซชีวภาพ องค์ประกอบของก๊าซมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ของ
ขั้นตอนการหมักมีเทน ที่เวลาในการก่ัวจัดค่าง ๆ

รูปที่ 5.9 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนของชั้นคอนการหมักมีเทน ที่เวลาในการกักเก็บต่าง ๆ

5.3.2.4 ประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์ (VFA Reduction)

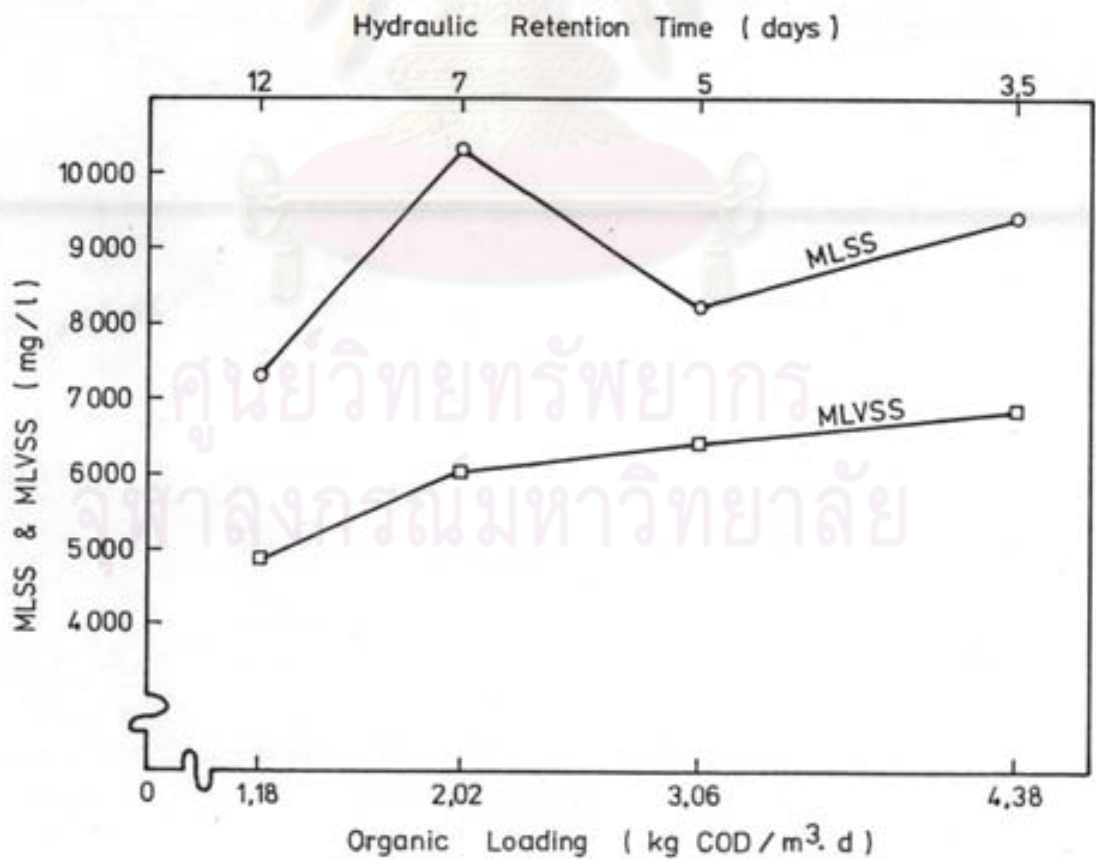
รูปที่ 5.10 แสดงถึงประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์ของระบบหมักมีเทน ความเข้มข้นของกรดอินทรีย์ที่เข้าถังหมัก และความเข้มข้นของกรดอินทรีย์ที่ออกจากถังตกตะกอน โดยพบว่าที่เวลาในการกักเก็บ 12, 7 และ 5 วันตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 1.18, 2.02 และ 3.06 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ระบบมีประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์มีค่าใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีค่า 91.7 - 92 % และเมื่อลดเวลาในการกักเก็บลงเหลือ 3.5 วัน หรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์เป็น 4.38 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ระบบจะมีประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์ลดลง กล่าวคือ มีค่า 86.3 % ประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์นี้ จะใกล้เคียงคล่องกับประสิทธิภาพการกำจัดสารอินทรีย์ ทั้งนี้เนื่องจาก กรดอินทรีย์เป็นสารอินทรีย์ในรูปแบบหนึ่ง การลดกรดอินทรีย์โดยแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน จึงเป็นการกำจัดสารอินทรีย์ด้วย

รูปที่ 5.10 ประสิทธิภาพการลดกรดอินทรีย์ ความเข้มข้นของกรดอินทรีย์ที่เข้าถังหมัก และความเข้มข้นของกรดอินทรีย์ที่ออกจากถังตกตะกอน ที่เวลาในกำจัดต่าง ๆ

5.3.2.5 ของแข็งแขวนลอยในระบบ

ปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบมีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นรูปแบบของการรักษาปริมาณแบคทีเรีย ซึ่งเป็นตัวที่ทำลายสารอินทรีย์และมวลสารต่าง ๆ ในระบบ และเป็นตัวบ่งชี้ถึงเสถียรภาพของระบบ กล่าวคือ ถ้ามีน้อยเกินไปหรือมีแนวโน้มลดลงจะแสดงให้เห็นถึงความไม่มีเสถียรภาพของระบบ รูปที่ 5.11 แสดงให้เห็นถึงปริมาณของแบคทีเรียในถังหมักมีเทนในรูปแบบของ MLSS และ MLVSS ที่เวลาในการกัก และภาระบรรทุกสารอินทรีย์ต่าง ๆ จะเห็นว่าค่า MLSS และ MLVSS มีค่าแตกต่างกันมาก กล่าวคือ มีค่า $MLVSS/MLSS$ คิดเป็น 0.66, 0.58, 0.78, 0.73 ที่เวลาในการกัก 12, 7, 5 และ 3.5 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 1.18, 2.02, 3.06 และ 4.38 กก.ซีโอดี/ม³-วัน ตามลำดับ ในการพิจารณาปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบพิจารณาเฉพาะค่า MLVSS เนื่องจากเป็นค่าที่ปริมาณแบคทีเรียคิดกว่าค่า MLSS ซึ่งจากรูปที่ 5.11 จะได้ว่าเมื่อลดเวลาในการกักลงหรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ขึ้น ค่า MLVSS จะมีค่าสูงขึ้น และมีค่ามากที่สุดที่เวลา

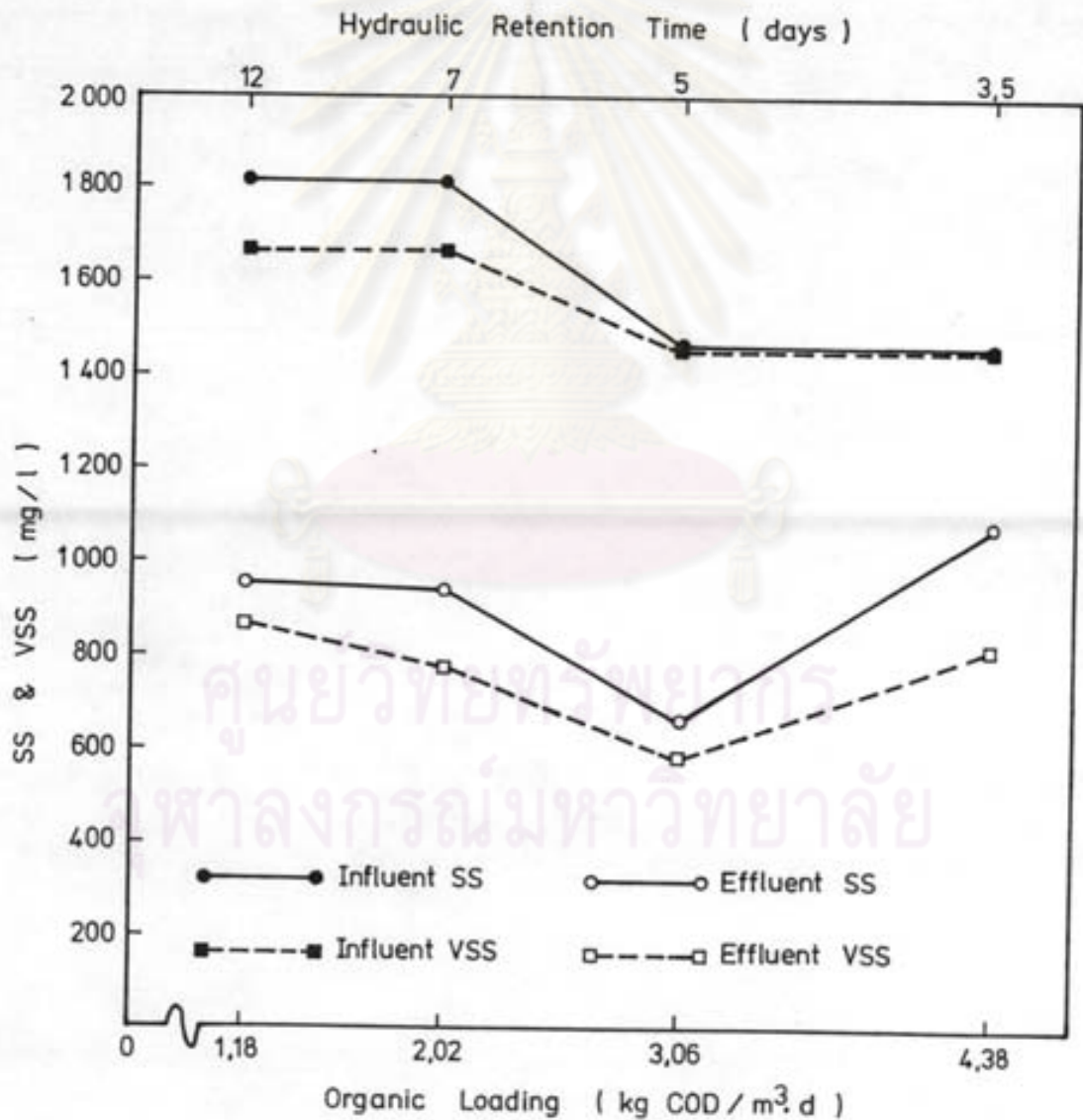

รูปที่ 5.11 ของแข็งแขวนลอยในระบบของถังคอนการหมักมีเทน ที่เวลาในการกักต่าง ๆ

ในการกำจัด 3.5 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 4.38 กก.ซีโอดี/ม³-วัน กล่าวคือมีค่า MLVSS 6,830 มก./ล.

5.3.2.6 ของแข็งแขวนลอยในน้ำทิ้งของระบบ

รูปที่ 5.12 แสดงถึงของแข็งแขวนลอยในน้ำทิ้งที่เข้าถังหมักมีเทนและของแข็งแขวนลอยที่หลุดออกไปกับน้ำทิ้งของระบบซึ่งผ่านถังตกตะกอนแล้ว โดยพบว่าค่าของแข็งแขวนลอยในน้ำทิ้งที่เข้าถังหมักในแต่ละการทดลอง มีค่า 1464-1814 มก./ล. ในรูปของ SS และมีค่า 1458-1664 มก./ล. ในรูปของ VSS ซึ่งถือว่ามีความใกล้เคียงกัน และพบว่าค่าของแข็งแขวนลอย

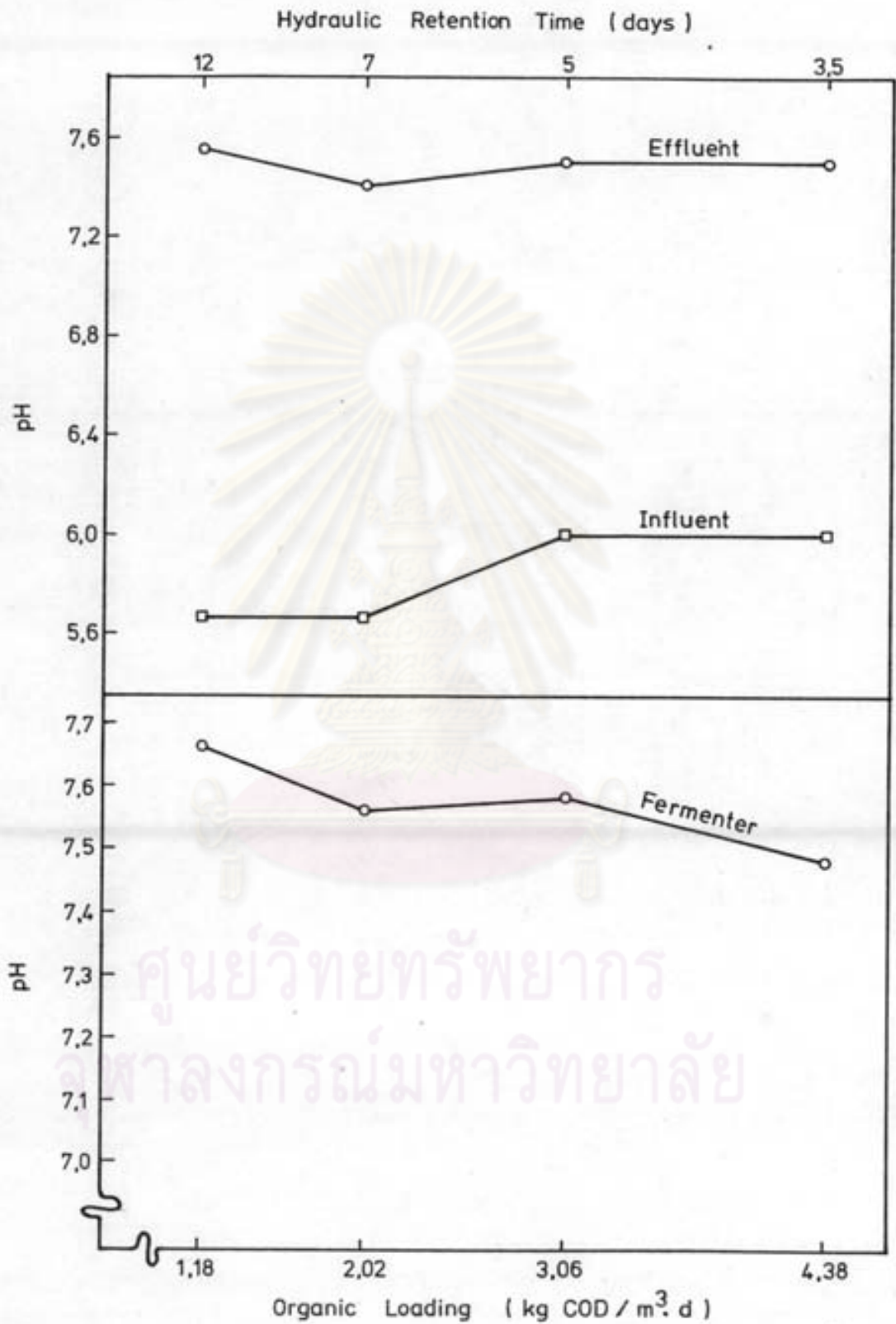

รูปที่ 5.12 ของแข็งแขวนลอยในน้ำทิ้งที่เข้าถังหมักและของแข็งแขวนลอยที่หลุดออกไปกับน้ำทิ้งของระบบซึ่งผ่านถังตกตะกอนแล้วของขั้นตอนการหมักมีเทน ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

ในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนมีค่าค่าสุดที่เวลาในการกำจัด 5 วัน ซึ่งตรงกับภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ 3.06 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่า 662 มก./ล. ในรูป SS และ 582 มก./ล. ในรูป VSS ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่เวลาในการกำจัดและภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ ทั้งกล่าว เซลล์แบคทีเรียในระบบมีการจับตัวโคคิ และเริ่มมีค่าสูงขึ้นเมื่อลเวลากำจัดลงเหลือ 3.5 วัน หรือเพิ่มภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ให้สูงขึ้นเป็น 4.38 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 1078 มก./ล. ในรูปของ SS และ 818 มก./ล. ในรูปของ VSS

5.3.2.7 ค่าพีเอช

ค่าพีเอช เป็นครรชนีควหนึ่งที่ใช้ควบคุมการทำงานของระบบการหมักแบบไร้ออกซิเจนอิสระ เพื่อแสดงสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของแบคทีเรีย แต่ไม่เป็นค่าที่สามารถบอกล่วงหน้าได้ถึงความสำเร็จในการทำงานของแบคทีเรียในระบบใต้อย่างทันที่ เพราะความเสียหายของระบบมักจะเกิดขึ้นก่อนที่ค่าพีเอชจะลดลง ดังนั้นในทางปฏิบัติ จึงต้องหาความเข้มข้นของกรคอินทรีย์และค่าความเป็นค่าคงควบคุมไปคัย ในการทดลองนี้ได้ คิคคังเครื่องควบคุมพีเอชในถังหมัก โดยการควบคุมพีเอชในถังหมักที่ 7.00 ถ้าพีเอชในถังหมัก ลคค่าลงกว่า 7.00 อันเนื่องมาจากมีการสะสมของกรคอินทรีย์เกิดขึ้นในถังหมัก เครื่องควบคุม พีเอชจะปรับพีเอชโดยการสูบลสารละลายโซเคียมไฮดรอกไซด์ 5% เข้าสู่ถังหมักเพื่อปรับพีเอช ในถังหมักให้คคค่า 7.00 แต่ในการทดลองนี้ ปรากฏว่าพีเอชภายในถังหมักในแต่ละการทดลอง มีค่ามากกว่า 7.00 จึงไม่มีการปรับพีเอชในถังหมักคัยสารละลายโซเคียมไฮดรอกไซด์ 5% ค้อย่างใ รูปที่ 5.13 แสดงค่าพีเอชในถังหมักมีเพน พีเอชในน้ำทิ้งที่ป้อนเข้าสู่ถังหมักมีเพน และพีเอชในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนมีเพน จะเห็นว่าพีเอชในถังหมักมีค่ามากกว่า 7.00 ทุกการทดลอง โดยมีค่าค่าสุดที่เวลาในการกำจัด 3.5 วัน หรือที่ภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ 4.38 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่าพีเอชเป็น 7.48 แสดงให้เห็นว่าระบบหมักมีเพนนี้ยังสามารถ ลเวลาในการกำจัดคคค่ากว่า 3.5 วัน หรือเพิ่มภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ให้มากกว่า 4.38 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ใ สำหรับพีเอชในน้ำทิ้งที่ป้อนเข้าสู่ถังหมักมีเพนมีค่า 5.66-6.00 และ จะคคค่าพีเอชในน้ำทิ้งที่ออกจากระบบหมักมีเพนโดยผ่านถังตกตะกอน มีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 7.40 - 7.55 พีเอชที่เพิ่มขึ้นนี้สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากกรคอินทรีย์ในน้ำทิ้งที่ป้อนเข้าสู่ถังหมักมีเพนถูก ย่อยสลายไปโดยแบคทีเรียพวกสร้างมีเพน ทำให้เหลือปริมาณกรคอินทรีย์ในน้ำทิ้งน้อยลง

รูปที่ 5.13 ค่าพีเอชในถังหมัก พีเอชในน้ำทิ้งที่ป้อนเข้าสู่ถังหมัก และพีเอชในน้ำทิ้งที่ออกจากถังคกตะกอนของชั้นคอนการหมักมีเทน ที่เวลาในการกำจัดการต่าง ๆ

5.3.2.8 สภาวะที่เหมาะสมในขั้นตอนการหมักมีเทน

สภาวะที่เหมาะสมสำหรับขั้นตอนการหมักมีเทน เมื่อพิจารณาจากประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ พบว่าที่เวลาในการกำจัด 5 วัน หรือ ที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 3.06 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน เป็นสภาวะที่เหมาะสมในการควบคุมดูแล ทั้งนี้เพื่อให้ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ใกล้เคียงกับที่เวลาในการกำจัด 7 และ 12 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 2.02 และ 1.18 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากซีไอคิรวมในน้ำทิ้งเป็น 88.8 % และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากน้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง เป็น 95.8 % นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนและประสิทธิภาพการลดกรดด่างอินทรีย์ก็พบว่ามีความสูง ผลออกจนของแข็งแขวนลอยในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอนก็มีความต่ำสุดด้วย

ข้อดีอีกประการหนึ่งสำหรับการเลือกสภาวะที่เหมาะสมที่เวลาในการกำจัด 5 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 3.06 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน คือ ระบบสามารถรักษาเสถียรภาพต่อการเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์โดยการเพิ่มอัตราไหลของน้ำทิ้งที่เข้าสู่ระบบ ทั้งนี้เพราะจากการทดลองพบว่าที่เวลาในการกำจัด 3.5 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 4.38 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ระบบยังสามารถทำงานได้เป็นปกติ เพียงแต่ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ และประสิทธิภาพการลดกรดด่างอินทรีย์มีค่าลดลงเล็กน้อย กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่คิกจากซีไอคิรวมในน้ำทิ้งเป็น 81.2 % และประสิทธิภาพการกำจัดซีไอคิที่คิกจากน้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลางเป็น 91.5 % ซึ่งต่ำกว่าประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่เวลาในการกำจัด 5 วัน ทั้งนี้กล่าวข้างต้น

5.3.2.9 การเปลี่ยนแปลงสารอาหารเสริมในถังหมักมีเทน

การเปลี่ยนแปลงสารอาหารเสริมในช่วงการหมักมีเทนที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 5.9 น้ำทิ้งที่ไซปอนเข้าถังหมักมีเทน เป็นน้ำทิ้งแบ่งมันสำปะหลังที่ไคบ้านชบวนการหมักกรมาแล้ว ดังนั้นสารในโคโรเจนส่วนใหญ่จึงอยู่ในรูปแอมโมเนีย เมื่อน้ำทิ้งดังกล่าวผ่านระบบหมักมีเทนแล้วพบว่าอัตราส่วน COD:N:P เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากสารอินทรีย์ ซึ่งอยู่ในรูปกรดอินทรีย์ส่วนใหญ่ได้ถูกย่อยสลายไปเป็นก๊าซมีเทน และคาร์บอนไดออกไซด์ โดยน้ำทิ้งที่ผ่านการหมักมีเทนที่เวลาในการกำจัด 5, 7 และ 12 วัน จะมีอัตราส่วน COD:N:P ประมาณ 100:48:10 ส่วนที่เวลาในการกำจัด 3.5 วัน จะมีอัตราส่วนดังกล่าวเป็น 100:30:5.7 ทั้งนี้เนื่องจากที่เวลาในการกำจัด 3.5 วัน ประสิทธิภาพการกำจัดสารอินทรีย์ หรือการ

ตารางที่ 5.9 การเปลี่ยนแปลงสารอาหาร เสริมในการหมักมีเทนที่เวลาในการกักต้งต่าง ๆ

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	3.5	5	7	12
Influent TKN ; mg/l	1,067	1,067	810	810
NH ₄ ⁺ - N ; mg/l	903	903	638	638
Org - N ; mg/l	165	165	172	172
Effluent TKN ; mg/l	889	836	839	865
NH ₄ ⁺ - N ; mg/l	758	764	749	777
Org - N ; mg/l	131	72	90	89
Influent PO ₄ ³⁻ - P ; mg/l	208	208	218	218
Effluent PO ₄ ³⁻ - P ; mg/l	164	178	157	178
COD:N:P in Influent	100:7:1	100:7:1.4	100:5.7:1.5	100:5.7:1.5
COD:N:P in Effluent	100:30:5.7	100:49:10.4	100:48:9	100:48:9.8
Removal ratio of COD:N:P	100:1.4:0.4	100:1.7:0.2	- *	- *
% N uptake	16.7	21.6	- *	- *
% Org - N converted to NH ₄ ⁺ - N	21.8	56.3	47.7	48.3
% P uptake	21.1	14.4	28	18.3

* ไม่สามารถหาได้เนื่องจากปริมาณสารไนโตรเจนในน้ำออกสูงกว่าในน้ำเข้า

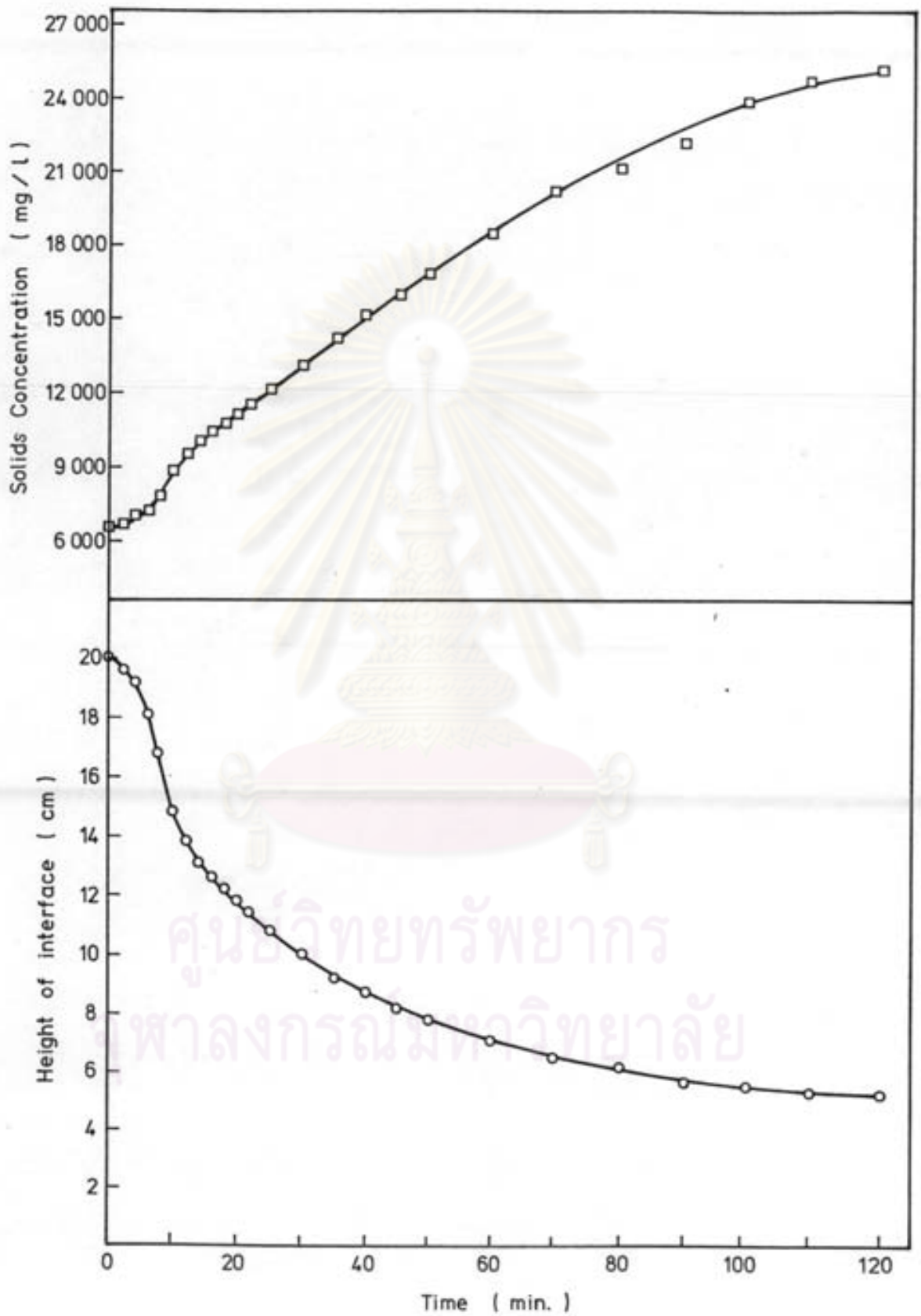
แปรเปลี่ยนเป็นก๊าซชีวภาพต่ำลง เมื่อพิจารณาอัตรากำจัด (removal ratio) ของ COD:N:P ที่เวลาในการกำจัด 3.5 และ 5 วัน เป็น 100:1.4:0.35 และ 100:1.7:0.22 ซึ่งเห็นได้ว่าการคูกกลืนสารอาหารเสริมทั้งในโคโรเจนและฟอสฟอรัสสูง เมื่อเปรียบเทียบกับขั้นตอนการหมักกรดอินทรีย์ที่เวลาในการกำจัด 1 วัน โดยมีค่าอัตรากำจัดของ COD:N:P = 100:0.75:0.05 เมื่อพิจารณาการคูกกลืนสารในโคโรเจนพบว่า ที่เวลาในการกำจัด 5 วัน และ 3.5 วัน ประมาณ 21.6 และ 16.7 % ตามลำดับ ซากในโคโรเจนนี้ถูกนำไปใช้ในการสร้างเซลล์ใหม่ ส่วนสารอินทรีย์ในโคโรเจนที่ถูกย่อยสลายเป็นแอมโมเนียโคโยที่เวลาในการกำจัด 5 วัน จะมีการย่อยสลายสารในโคโรเจนในรูปสารอินทรีย์สูงสุด คือ 56.3 % และที่เวลาในการกำจัดค่าสุดคือ 3.5 วัน สารอินทรีย์ในโคโรเจนถูกย่อยสลายค่าสุดคือ 21.8 % สำหรับซากฟอสฟอรัสแน่นอนว่าจะถูกคูกกลืนค่าสุดที่เวลาในการกำจัด 5 วัน ซึ่งเป็นสภาวะการทำงานที่เหมาะสมตามที่กล่าวมาแล้ว น้ำทิ้งที่ผ่านระบบหมักมีเทนนี้ยังมีซากในโคโรเจนและฟอสฟอรัสอยู่ในปริมาณที่สูงมาก และในปริมาณที่เพียงพอสำหรับการนำไปบำบัดคือโคโยวิธีชีววิทยาแบบใช้อากาศ

5.3.2.10 เสถียรภาพการทำงาน

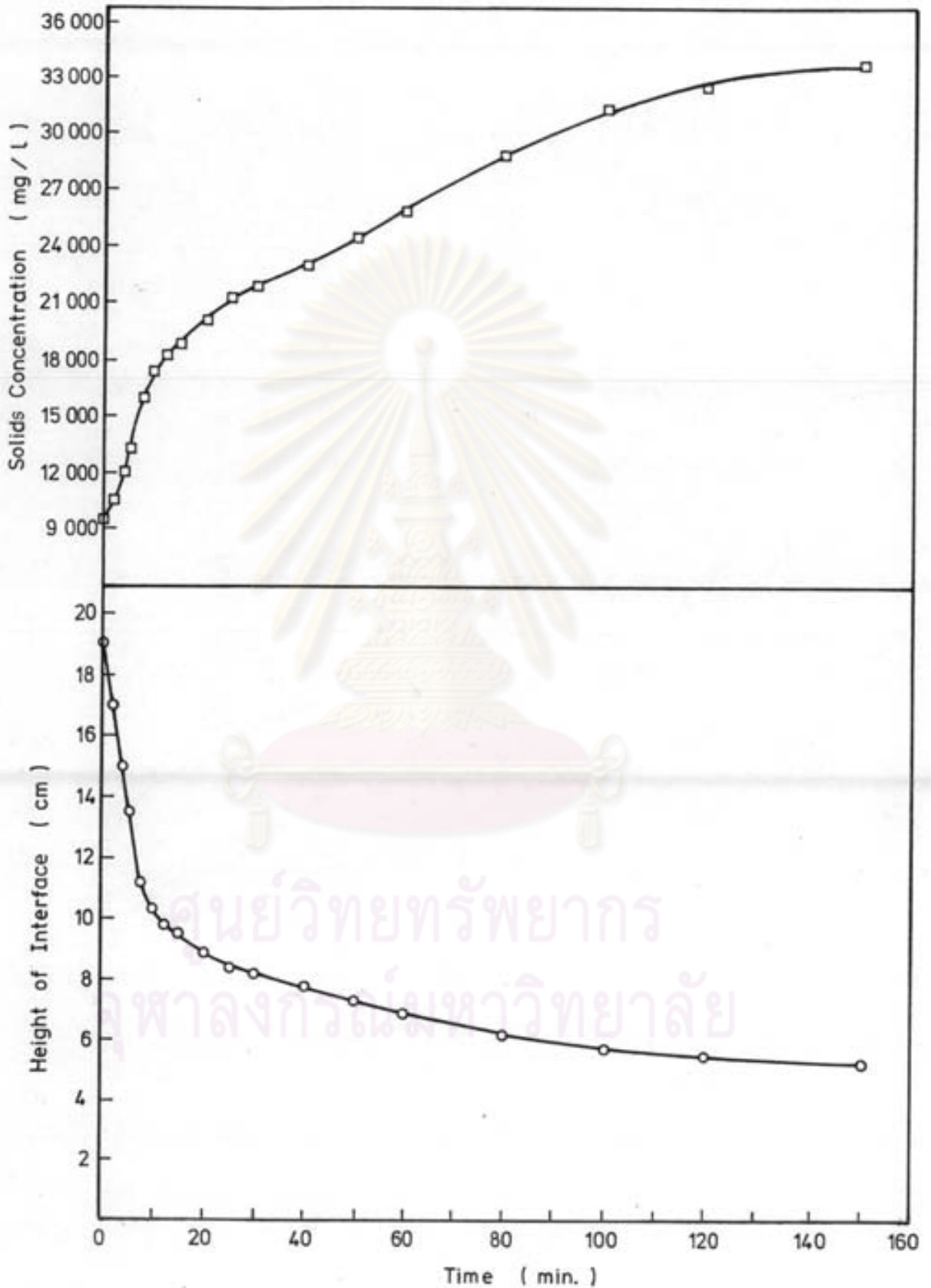
ในช่วงการทดลองที่เวลาในการกำจัดตั้งแต่ 3.5 ถึง 12 วัน สำหรับขั้นตอนการหมักมีเทน พบว่าระบบสามารถทำงานได้ดี มีเสถียรภาพสูง กล่าวคือ ระบบมีการสะสมกรดอินทรีย์ค่า ในช่วง 460 - 794 มก./ล. ในรูป CH_3COOH และค่าพีเอชในถังหมักอยู่ในช่วงเป็นกลาง คือ 7.48 - 7.66 โคโยไม่คงมีการปรับพีเอชด้วยสารเคมี

5.3.3 ลักษณะสมบัติของแบคทีเรีย

ในการศึกษาทดลองนี้ได้นำตะกอนแบคทีเรียจากถังหมักกรดอินทรีย์และถังหมักมีเทน มาตรวจสอบความสามารถในการตกตะกอน โดยนำมาตั้งทิ้งไว้ในหลอดแก้วให้ตกตะกอนเอง ข้อมูลการทดลองการตกตะกอนของแบคทีเรียพวกสร้างกรด และแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน แสดงไว้ในตารางที่ ๒4.1 และ ๒4.2 ของภาคผนวกที่ 4 ความสามารถในการตกตะกอนของแบคทีเรียทั้งสองพวก แสดงอยู่ในรูปของกราฟในภาพที่ 5.14 และ 5.15 โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 5.14 ความสามารถในการตกตะกอนของแบคทีเรียพวกสร้างกรก

รูปที่ 5.15 ความสามารถในการตกตะกอนของแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน

5.3.3.1 แบกที่เรียพวกสร้างกรก

แบกที่เรียพวกสร้างกรกนี้จะมีสีน้ำตาลอ่อน และมีค่า MLVSS/MLSS ในการทดลองนี้ระหว่าง 0.94 - 1.0 รูปที่ 5.14 แสดงถึงความสามารถในการตกตะกอนของแบกที่เรียพวกสร้างกรก จะเห็นว่าในช่วง 0 ถึง 5 นาทีแรก ชั้นสลักจ์จะตกตะกอนด้วยอัตราเร็วที่ช้าและยังไม่คงที่ ทั้งนี้เพราะอยู่ในระยะของการสร้างฟล็อก (flocculation zone) โดยมีความเข้มข้นของของแข็ง (solids concentration) เริ่มต้นเป็น 6,545 มก./ล. หลังจากนั้นอัตราเร็วในการจมตัวของชั้นสลักจ์ จะเริ่มมีค่าคงที่และเป็นค่าสูงสุดในช่วงเวลา 5 ถึง 10 นาที ซึ่งเป็นอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้น (initial settling velocity) ซึ่งมีค่า 0.825 เซนติเมตร/นาที หรือ 0.495 เมตร/ชั่วโมง อัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นซึ่งคงที่นี้มีความหมายมาก และใช้เป็นกรณีศึกษาถึงความสามารถในการตกตะกอนของชั้นสลักจ์ สลักจ์ที่ตกตะกอนได้ก็จะมีอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นสูง และสลักจ์ที่ตกตะกอนได้เร็วจะมีอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นต่ำ (31) เมื่อเวลาในการตกตะกอนผ่านไป 10 นาที ช่องว่างในน้ำจะเหลือน้อยลงเรื่อย ๆ และอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นจะมีค่าลดลงโดยมีความเข้มข้นของของแข็งในชั้นสลักจ์ มีค่าเป็น 8,845 มก./ล. ที่เวลา 10 นาที กล่าวได้ว่าสลักจ์เริ่มเข้าไปอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลง (transition zone) ซึ่งเป็นระยะที่อนุภาคบางส่วน เคลื่อนที่เข้ามาใกล้จนสัมผัสกันพอดี อัตราเร็วในการตกตะกอนจะลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งอนุภาคทั้งหมดสัมผัสกันพอดี ซึ่งจากรูปที่ 5.14 ระยะเปลี่ยนแปลงจะอยู่ในช่วงประมาณ 10 ถึง 60 นาที ต่อจากนี้สลักจ์จะอยู่ในระยะอัดตัว (compression zone) ซึ่งมีการทับถมเพื่อบีบน้ำออกจากชั้นสลักจ์เป็นครั้งสุดท้าย ระยะอัดตัวมีการเคลื่อนที่ช้ามาก โดยจะเห็นว่าเมื่อเวลาผ่านไป 60 นาที ความชันของเส้นกราฟเริ่มลดลง โดยมีความเข้มข้นของของแข็งในชั้นสลักจ์มีค่าเป็น 18,437 มก./ล. ที่เวลา 60 นาที และความชันของกราฟจะมีค่าน้อยลงอย่างชัดเจน หลังจากเวลาผ่านไป 100 นาที โดยมีความเข้มข้นของของแข็งในชั้นสลักจ์มีค่าเป็น 23,800 มก./ล. ที่เวลา 100 นาที หลังจากนั้นอัตราการเพิ่มความเข้มข้นของของแข็งจะมีค่าเพิ่มขึ้นอีกเพียงเล็กน้อย กล่าวคือที่เวลา 120 นาที ความเข้มข้นของของแข็งในชั้นสลักจ์จะเพิ่มขึ้นอีกเป็น 25,173 มก./ล.

ข้อมูลการตกตะกอนดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการออกแบบถังตกตะกอนในระบบหมักกรกอินทรีย์ เพื่อควบคุมปริมาณแบกที่เรียในถังหมักกรกอินทรีย์ให้ไค้ความที่คงการ

5.3.3.2 แบกที่เรียพวกสร้างมีเทน

แบกที่เรียพวกสร้างมีเทนนี้มีสีก่า และมีค่า MLVSS/MLSS ในถังหมักระหว่าง 0.58-0.78 ซึ่งค่ากว่าค่า MLVSS/MLSS ในถังหมักกรคอินทรีย์ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.94-1.0 ความสามารถในการตกตะกอนของแบกที่เรียพวกสร้างมีเทน ตามที่แสดงในรูปที่ 5.15 พบว่าในช่วง 0 ถึง 8 นาทีแรก ชั้นของสลักจ์จะตกตะกอนด้วยอัตราเร็วคงที่ ซึ่งเป็นอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้น (initial settling velocity) โดยที่เวลาเริ่มต้นไม่มีระยะของการสร้างฟลอค แสดงให้เห็นว่าสลักจ์จากถังหมักมีเทนมีขนาดอนุภาคและความถ่วงจำเพาะมากพอที่จะตกเป็นอิสระได้เองโดยไม่มีกรสร้างฟลอค จากรูปที่ 5.15 พบว่าอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นมีค่า 1.040 เซนติเมตร/นาที หรือ 0.624 เมตร/ชั่วโมง โดยมีค่าความเข้มข้นของของแข็ง เริ่มต้นเป็น 9,380 มก./ล. เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นของแบกที่เรียพวกสร้างกรค จะมีค่าสูงกว่า กล่าวคือ อัตราเร็วในการตกตะกอนเริ่มต้นของแบกที่เรียพวกสร้างกรคมีค่าเพียง 0.825 เซนติเมตร/นาที หรือ 0.495 เมตร/ชั่วโมง เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการตกตะกอนของชั้นสลักจ์ที่เป็นแบกที่เรียพวกสร้างมีเทนดีกว่าแบกที่เรียพวกสร้างกรค ช่วงเวลา 8 ถึง 25 นาที อัตราเร็วในการตกตะกอนจะมีค่าลดลง ซึ่งเป็นช่วงที่สลักจ์เข้าไปอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลง โดยมีค่าความเข้มข้นของของแข็งในชั้นสลักจ์ที่เวลา 8 นาที และ 25 นาที เป็น 16,190 มก./ล. และ 21,217 มก./ล. ตามลำดับ หลังจากเวลา 25 นาทีไปแล้ว สลักจ์จะอยู่ในระยะอัคคว์ ซึ่งสังเกตจากความชันของกราฟที่แสดงค่าความสูงของชั้นสลักจ์มีค่าลดลงเรื่อย ๆ และเกือบมีค่าคงที่ หลังจากใช้เวลาในการตกตะกอนมากกว่า 100 นาที โดยมีค่าความเข้มข้นของของแข็งเป็น 31,267 มก./ล. ที่เวลา 100 นาที และมีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 33,626 มก./ล. ที่เวลา 150 นาที

ข้อมูลการตกตะกอนดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการออกแบบถังตกตะกอนในระบบหมักมีเทน เพื่อควบคุมปริมาณแบกที่เรียในถังหมักมีเทน ให้ได้ค่าที่ต้องการ

5.3.4 ผลการทดลองระบบหมักแบบสองชั้นคอน

ผลการทดลองระบบหมักแบบสองชั้นคอน เป็นการรวมเอาระบบหมัก 2 ระบบ ซึ่งประกอบด้วยระบบหมักกรดอินทรีย์และระบบหมักมีเทนเข้าด้วยกัน โดยชั้นคอนแรกซึ่งเป็นระบบหมักกรดอินทรีย์นี้ได้นำน้ำทิ้งแป้งมันสำปะหลังที่มีความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในรูปซีไอทีประมาณ 20,000 มก./ล. ที่เวลาในการก่าจัก 1 วัน คิคเป็นภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 21-22 กก. ซีไอที/ม³- วัน ซึ่งเป็นสภาวะที่เหมาะสมสำหรับชั้นคอนการหมักกรดอินทรีย์ แต่ไม่มีการควบคุมพีเอชในถังหมัก น้ำทิ้งที่ออกจากระบบหมักกรดอินทรีย์โดยผ่านถังตกตะกอน จะถูกนำไปก่าจักต่อ โดยการป้อนเข้าสู่ถังหมักมีเทนที่เวลาในการก่าจัก 3.5, 5, 7 และ 12 วัน ซึ่งผลการทดลองในชั้นคอนการหมักมีเทนนี้ได้กล่าวผลการทดลองและวิจารณ์แล้วในข้อ 5.3.2 ดังนั้น เวลาในการก่าจักสำหรับการหมักแบบสองชั้นคอนจะรวมเอาเวลาในการก่าจักในชั้นคอนการหมักกรดอินทรีย์และชั้นคอนการหมักมีเทนเข้าด้วยกัน ซึ่งคิคเป็น 4.5, 6, 8 และ 13 วัน ข้อมูลดิบในชั้นคอนการหมักกรดอินทรีย์แสดงไว้ในตารางที่ ๒2.1 ถึง ๒2.4 ส่วนในชั้นคอนการหมักมีเทนแสดงไว้ในตารางที่ ๒2.5 ถึง ๒2.12 ในภาคผนวกที่ 2

ผลการทดลองประสิทธิภาพระบบหมักแบบสองชั้นคอนที่เวลาในการก่าจักต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 5.10 สำหรับสภาวะที่เหมาะสมในระบบหมักแบบสองชั้นคอน ควรเป็นเวลาในการก่าจักรวมทั้งระบบ 6 วัน โดยใช้เวลาในการก่าจักในชั้นคอนการหมักกรดอินทรีย์ 1 วัน และในชั้นคอนการหมักมีเทน 5 วัน ซึ่งเป็นสภาวะที่เหมาะสมต่อการหมักในแต่ละชั้นคอนตามที่ไค้พิจารณาไปแล้ว

5.3.5 ผลการทดลองระบบหมักแบบชั้นคอนเดี่ยว

การทดลองนี้เพื่อหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับระบบหมักแบบชั้นคอนเดี่ยว เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับระบบหมักแบบสองชั้นคอน ระบบหมักแบบชั้นคอนเดี่ยวนี้มีถังหมักเพียงใบเดียวตามรูปที่ 4.1 น้ำทิ้งแป้งมันสำปะหลังจะถูกป้อนเข้าสู่ถังหมักโดยตรง โดยควบคุมความเข้มข้นสารอินทรีย์ในน้ำทิ้งดังกล่าวให้คงที่ประมาณ 20,000 มก./ล. และควบคุมอัตราป้อนน้ำทิ้งดังกล่าว เพื่อให้ไค้เวลาในการก่าจัก 4, 6, 8 และ 13 วัน หรือภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 5.48, 3.48, 2.67 และ 1.64 กก.ซีไอที/ม³- วัน ตามลำดับ ในแต่ละสภาวะการทดลองนั้นไค้ควบคุมระบบจนกระทั่งเข้าสู่สภาวะคงที่ การติดตามการทำงานของระบบไค้แสดงไว้ในภาคผนวกที่ 3 ค่าเฉลี่ยตัวแปรต่าง ๆ ในแต่ละการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.11 รายละเอียดผลการทดลองมีดังนี้

ตารางที่ 5.10 ผลการทดลองประสิทธิภาพระบบหมักแบบสองขั้นตอนที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

Item	Hydraulic Retention Time(days)			
	4.5	6	8	13
Total Influent COD ;mg/l	21,760	21,760	21,021	21,021
Total Effluent COD ;mg/l	2,886	1,712	1,738	1,813
Centrifuged Effluent COD ;mg/l	1,303	636	593	552
Influent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	1,152	1,152	1,116	1,116
Effluent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	794	480	464	460
Influent SS ;mg/l	6,490	6,490	8,702	8,702
Effluent SS ;mg/l	1,078	662	942	958
Influent VSS ;mg/l	6,462	6,462	8,666	8,666
Effluent VSS ;mg/l	818	582	776	866
Influent pH	2.92	2.92	3.09	3.09
Effluent pH	7.50	7.50	7.40	7.55
Averaged MLSS ;mg/l	8,707	7,892	9,748	7,207
Averaged MLVSS ;mg/l	6,723	6,408	5,962	4,898

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	4.5	6	8	13
COD Loading ;kg/m ³ .d	4.84	3.63	2.63	1.62
%COD Removal (based on total effluent COD)	86.7	92.1	91.7	91.4
%COD Removal (based on centrifuged effluent COD)	94.0	97.1	97.2	97.4
Gas Production Rate ;m ³ /m ³ .d	1.614	1.325	0.828	0.454
Average CH ₄ Composition ;%	50.1	52.9	51.9	52.5
Methane Gas Production Rate ;m ³ /m ³ .d	0.807	0.699	0.430	0.239
Methane Yield ;m ³ /kg COD removed	0.178	0.199	0.168	0.152

ตารางที่ 5.11 ผลการทดลองประสิทธิภาพระบบหมักแบบขึ้นคอนเกี่ยวกับเวลาในการก่อกำเนิดต่าง ๆ

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	4	6	8	13
Total Influent COD (mg/l)	21,921	20,861	21,339	21,339
Total Effluent COD (mg/l)	15,261	10,592	2,843	955
Centrifuged Effluent COD (mg/l)	12,686	8,579	1,254	345
Influent VFA (mg/l as CH ₃ COOH)	1,735	1,964	1,146	1,146
Effluent VFA (mg/l as CH ₃ COOH)	7,429	5,149	876	426
Influent SS (mg/l)	-	-	5,247	5,247
Effluent SS (mg/l)	-	-	757	505
Influent VSS (mg/l)	-	-	5,187	5,187
Effluent VSS (mg/l)	-	-	737	497
Influent pH	-	-	3.10	3.10
Effluent pH	-	-	7.17	7.31

ตารางที่ 5.11(คธ)

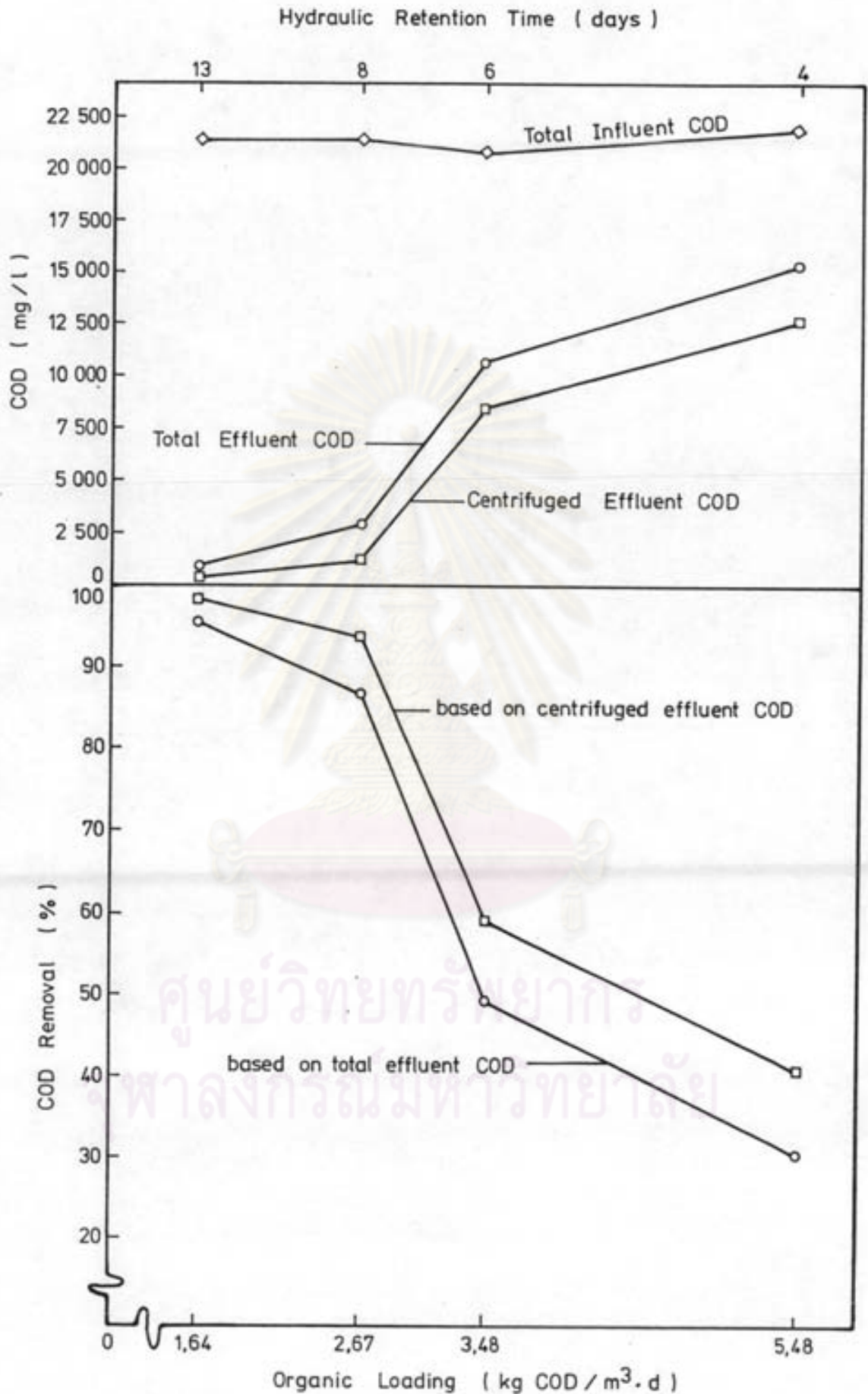
Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	4	6	8	13
Fermenter pH	7.0	7.0	7.12	7.30
MLSS (mg/l)	4,740	3,528	5,690	10,862
MLVSS (mg/l)	4,580	2,850	4,695	8,062
Gas Production Rate (m ³ /m ³ .d)	0.423	0.750	1.279	0.798
% CO ₂	53.7	50.0	42.6	37.2
% CH ₄	33.8	37.5	42.9	46.8

5.3.5.1 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์

ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ในแต่ละการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.12 และในรูปของกราฟในรูปที่ 5.16 ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์มีค่าลดลง เมื่อลดเวลาในการกำจัดลงหรือเพิ่มภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ขึ้น โดยที่ช่วงเวลาในการกำจัดตั้งแต่ 4 ถึง 6 วัน หรือช่วงภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ตั้งแต่ 3.48 ถึง 5.48 กก.ซีไอที/ม³-วัน ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์มีค่าต่ำ กล่าวคือมีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีที่คิกจากค่าซีไอทีรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอน 30.4-49.2 % และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีที่คิกจากน้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง 40.9-58.9 % และเมื่อพิจารณาช่วงเวลาในการกำจัดตั้งแต่ 6 ถึง 8 วัน หรือช่วงภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ตั้งแต่ 2.67 ถึง 3.48 กก.ซีไอที/ม³-วัน พบว่าประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์มีค่าแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ที่เวลาในการกำจัด 6 วัน หรือที่ภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ 3.48 กก.ซีไอที/ม³-วัน ระบบมีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีที่คิกจากค่าซีไอทีรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอน 49.2% และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีที่คิกจากค่าซีไอทีในน้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง 58.9 % แต่เมื่อเพิ่มเวลาในการกำจัดเป็น 8 วัน หรือลดภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ลงเหลือ 2.67 กก.ซีไอที/ม³-วัน ระบบจะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างมาก (กรูที่ 5.16) กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีที่คิกจากค่าซีไอทีรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอน 86.7% และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอทีที่คิกจากน้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง 94.1 % แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาในการกำจัด 6 ถึง 8 วัน หรือช่วงภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ 2.67 ถึง 3.48 กก.ซีไอที/ม³-วัน ระบบเริ่มปรับสภาวะการทำงานให้มีเสถียรภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ในน้ำทิ้ง ทั้งนี้เนื่องจากแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนมีอัตราการการใช้กรคอินทรีย์น้อยกว่ากรคอินทรีย์ที่ผลิตได้โดยแบคทีเรียพวกสร้างกรค ทำให้เกิดการสะสมของกรคอินทรีย์ในถังหมัก (ซึ่งจะไหลลงถึงปริมาณกรคอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในถังหมักอีกครั้งในหัวช้อต่อไป) กรคอินทรีย์ที่สะสมมากขึ้นนี้จะเป็อันตรรกคแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน ทำให้อยู่ในสภาวะที่ไม่เหมาะสมต่อแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลดประสิทธิภาพการทำงานของแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนลง แต่เมื่อเพิ่มเวลาในการกำจัดขึ้น ซึ่งก็เป็นการลดภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ลง แบคทีเรียพวกสร้างมีเทนจะมีอัตราการการใช้กรคอินทรีย์ไคทันกับกรคอินทรีย์ที่ผลิตได้โดยแบคทีเรียพวกสร้างกรค ทั้งนี้เนื่องจากการลดภาระระบบรทุกสารอินทรีย์ลงเป็นการลดปริมาณสารอาหารที่เป็นอาหารโดยตรงของแบคทีเรียพวกสร้างกรค ทำให้อัตราการผลิตกรคอินทรีย์ลดลง เนื่องจาก

ตารางที่ 5.12 ผลการทดลองประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ กรดอินทรีย์ การเกิดก๊าซชีวภาพ และประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทน ในระบบหมักแบบขั้นตอนเดียว

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	4	6	8	13
COD Loading ;kg/m ³ .d	5.48	3.48	2.67	1.64
% COD Removal (based on total effluent COD)	30.4	49.2	86.7	95.5
% COD Removal (based an centrifuged effluent COD)	40.9	58.9	94.1	98.4
Effluent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	7,429	5,149	876	426
Gas Production Rate ;m ³ /m ³ .d	0.423	0.750	1.279	0.798
% CH ₄	33.8	37.5	42.9	46.8
% CO ₂	53.7	50.0	42.6	37.2
Methane Gas Production Rate ;m ³ /m ³ .d	0.143	0.281	0.549	0.373
Methane Yield ;m ³ /kg COD removed	0.062	0.164	0.219	0.231

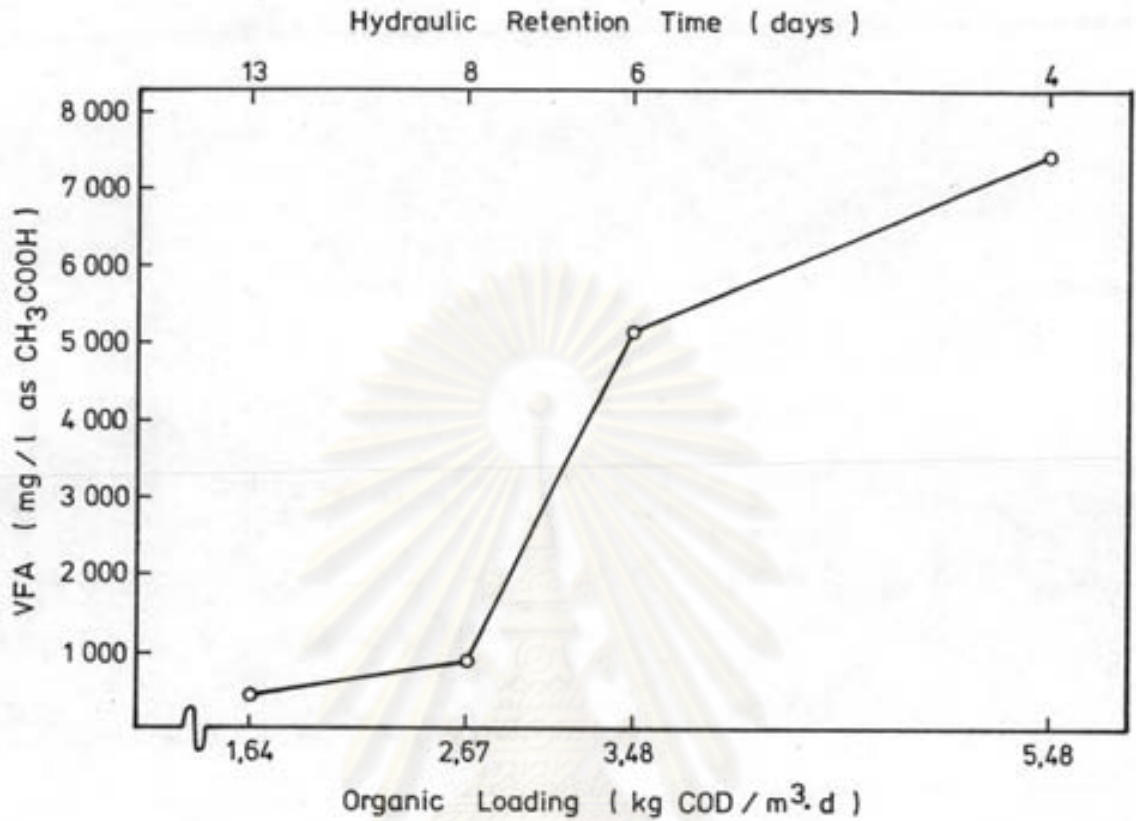

รูปที่ 5.16 ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ของชั้นคอนการหมักแบบชั้นคอนเดี่ยว
ที่เวลาในการกำจัดต่าง ๆ

ปริมาณสารอาหารของแบคทีเรียพวกสร้างกรดถูกจำกัด และโคโยที่กรดอินทรีย์ไม่มีการสะสมเพิ่มขึ้นเอง จึงทำให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสมคือการทำงานของแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน ทำให้ประสิทธิภาพในการใช้กรดอินทรีย์สูงขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์เปลี่ยนแปลงมากในช่วงเวลาในการกำจัด 6 ถึง 8 วัน หรือช่วงภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 2.67 ถึง 3.48 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน และจากภาพที่ 5.16 ดังกล่าว เมื่อเพิ่มเวลาในการกำจัดเป็น 13 วัน หรือลดภาระบรรทุกสารอินทรีย์ลงเหลือ 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน พบว่าประสิทธิภาพการกำจัดสารอินทรีย์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น กล่าวคือ มีประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่เกิดจากน้ำทิ้งรวมในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอน 95.5 % และประสิทธิภาพในการกำจัดซีไอคิที่เกิดจากน้ำทิ้งส่วนที่ใสที่ผ่านเครื่องเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง 98.4% ซึ่งคาดว่าถ้าเพิ่มเวลาในการกำจัดสูงกว่า 13 วัน หรือลดภาระบรรทุกสารอินทรีย์น้อยกว่า 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์คงจะไม่สูงขึ้นกว่านี้ เพราะประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ ที่เวลาในการกำจัด 13 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน นั้นสูงมากอยู่แล้ว

5.3.5.2 กรดอินทรีย์

ปริมาณกรดอินทรีย์ในถังหมักในระบบหมักแบบขั้นตอนเดียวนี้ จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าระบบมีเสถียรภาพในการทำงานหรือไม่ กล่าวคือ ถ้าปริมาณกรดอินทรีย์ในถังหมักมีมากเกินไป ระบบจะมีเสถียรภาพต่ำ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำด้วย และระบบอาจล้มเหลวได้ ปริมาณกรดอินทรีย์ในถังหมักจากการทดลองนี้จะแสดงด้วยปริมาณกรดอินทรีย์ในน้ำทิ้งที่ออกจากถังตกตะกอน (effluent VFA) ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะปฏิกิริยาชีวเคมีในถังตกตะกอนจะเกิดขึ้นน้อยมาก ผลการทดลองแสดงไว้ในตารางที่ 5.12 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.17 ซึ่งพบว่าปริมาณกรดอินทรีย์ในระบบมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อลดเวลาในการกำจัดลงหรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ขึ้น โดยที่ช่วงเวลาในการกำจัดตั้งแต่ 8 ถึง 13 วัน หรือช่วงภาระบรรทุกสารอินทรีย์ตั้งแต่ 1.64 ถึง 2.67 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ปริมาณกรดอินทรีย์มีค่ากล่าวคือ มีค่า 426 และ 876 มก./ล. CH₃COOH ตามลำดับ แต่เมื่อลดเวลาในการกำจัดลงเหลือ 6 วัน หรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์เป็น 3.48 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ปริมาณกรดอินทรีย์จะมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างมาก กล่าวคือ มีปริมาณกรดอินทรีย์เพิ่มขึ้นเป็น 5,149 มก./ล. CH₃COOH แสดงให้เห็นว่าการลดเวลาในการกำจัดลงในช่วงนี้หรือเท่ากับเป็นการเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ขึ้นนั้น ทำให้ระบบเสถียรน้อยลง กล่าวคือ มี

รูปที่ 5.17 ปริมาณกรดอินทรีย์ในระบบหมักแบบชั้นคอนเทียว ที่เวลาในการก่าจักต่าง ๆ

อัตราการใช้กรดอินทรีย์โดยแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนน้อยกว่าอัตราการผลิตกรดอินทรีย์ โดยแบคทีเรียพวกสร้างกรด ทำให้เกิดการสะสมกรดอินทรีย์ในระบบ และมีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนลดลงด้วย ทั้งนี้ช่วงเวลาในการก่าจักตั้งแต่ 6 ถึง 8 วัน หรือช่วงภาระบรทุกสารอินทรีย์ 2.67 ถึง 3.48 กก.ซีไอที/ม³- วัน จึงเป็นช่วงวิกฤตสำหรับระบบหมักแบบชั้นคอนเทียวนี้ และเมื่อลดเวลาในการก่าจักคือไปอีกเป็น 4 วัน หรือคิดเป็นภาระบรทุกสารอินทรีย์ 5.48 กก.ซีไอที/ม³- วัน ปริมาณกรดอินทรีย์ในระบบจะสะสมเพิ่มขึ้นเป็น 7,429 มก./ล. CH₃COOH

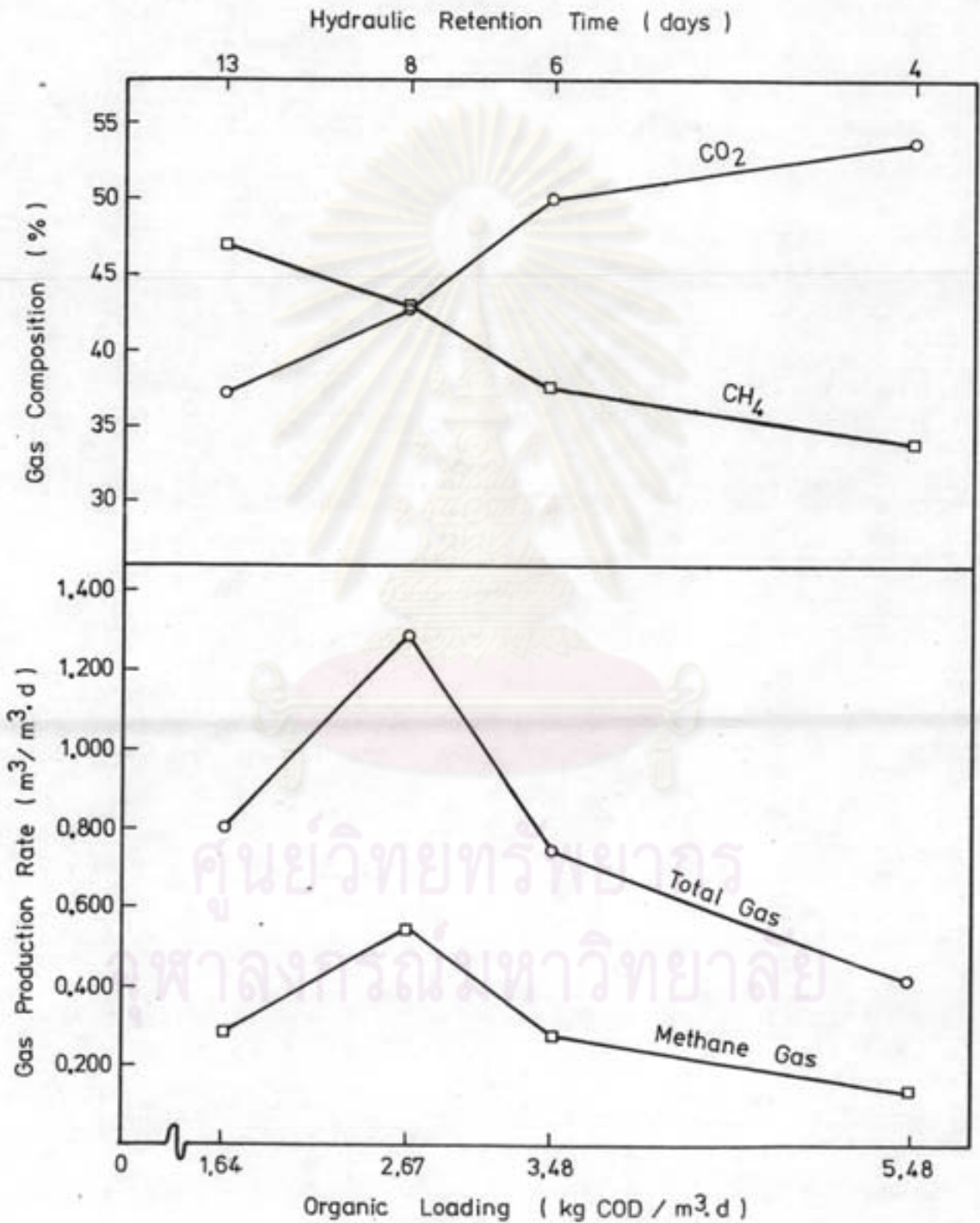
ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากปริมาณกรดอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในระบบ จะเห็นว่าระบบหมักแบบชั้นคอนเทียวต้องใช้เวลาในการก่าจักมากกว่า 8 วัน ขึ้นไป หรือคิดเป็นภาระบรทุกสารอินทรีย์ไม่เกิน 2.67 กก.ซีไอที/ม³- วัน

5.3.5.3 การเกิดก๊าซชีวภาพ

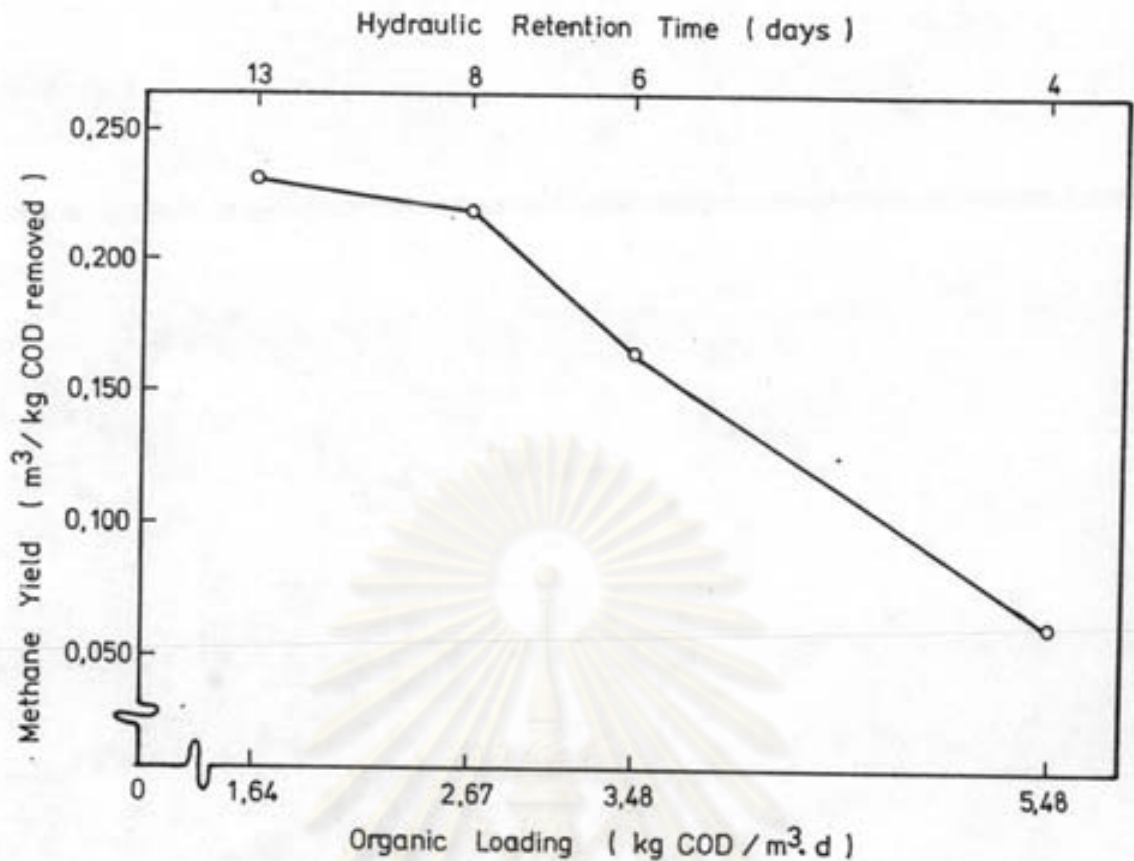
ผลการทดลองการเกิดก๊าซชีวภาพในระบบหมักแบบชั้นคอนเคียวที่เวลาในการก่าจัก หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 5.12 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.18 ซึ่งพบว่าที่เวลาในการก่าจัก 8 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 2.67 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ระบบมีอัตราการผลิตก๊าซชีวภาพและก๊าซมีเทนสูงสุด กล่าวคือ มีค่า 1.279 และ 0.549 ม³/ม³- วัน แต่เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของก๊าซมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ พบว่าที่เวลาในการก่าจัก 13 วันตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ระบบมีองค์ประกอบของก๊าซมีเทนสูงสุดและมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำสุด กล่าวคือ มีก๊าซมีเทน 46.8% และคาร์บอนไดออกไซด์ 37.2 % และเมื่อลดเวลาในการก่าจักลงหรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ขึ้น ระบบจะมีองค์ประกอบก๊าซมีเทนลดลง ขณะเดียวกันก็จะมีองค์ประกอบของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้น กล่าวคือ ที่เวลาในการก่าจัก 8, 6 และ 4 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 2.67, 3.48 และ 5.48 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ระบบมีองค์ประกอบของก๊าซมีเทน 42.9, 37.5 และ 33.8% และองค์ประกอบของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 42.6, 50.0 และ 53.7% ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากที่เวลาในการก่าจักค่า ๆ ปฏิกริยาชีวเคมีในชั้นคอน Methanogenesis ยังเกิดขึ้นน้อย ส่วนใหญ่ปฏิกริยาชีวเคมีที่เกิดขึ้นยังเป็นชั้นคอน Hydrolysis และ Acidogenesis ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ค่อนข้างสมบูรณ์ที่เวลาในการก่าจักค่า ๆ ซึ่งปฏิกริยาในชั้นคอน Hydrolysis และ Acidogenesis นี้ จะให้ก๊าซชีวภาพซึ่งส่วนใหญ่เป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซไฮโดรเจน จึงเป็นผลทำให้ก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นที่เวลาในการก่าจักค่า ๆ มีองค์ประกอบของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สูงขึ้น และมีค่ามากกว่าองค์ประกอบของก๊าซมีเทน ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนที่เวลาในการก่าจัก 4 และ 6 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 5.48 และ 3.48 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ตามลำดับ

5.3.5.4 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทน

ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทน สำหรับระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว ในแต่ละการทดลอง แสดงไว้ในตารางที่ 5.12 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.19 จากตารางและภาพดังกล่าว พบว่าประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนมีค่าลดลง เมื่อลดเวลาในการก่าจักลงหรือเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ขึ้น โดยที่เวลาในการก่าจักตั้งแต่ 8 ถึง 13 วัน หรือที่ภาระบรรทุกสารอินทรีย์ตั้งแต่ 1.64 ถึง 2.67 กก.ซีไอคิ/ม³- วัน ประสิทธิภาพ

รูปที่ 5.18 การผลิตก๊าซชีวภาพ องค์ประกอบของก๊าซมีเทน และคาร์บอนไดออกไซด์ ในระบบหมักแบบร่นคอนเคียว ที่เวลาในการก่าจัดต่าง ๆ

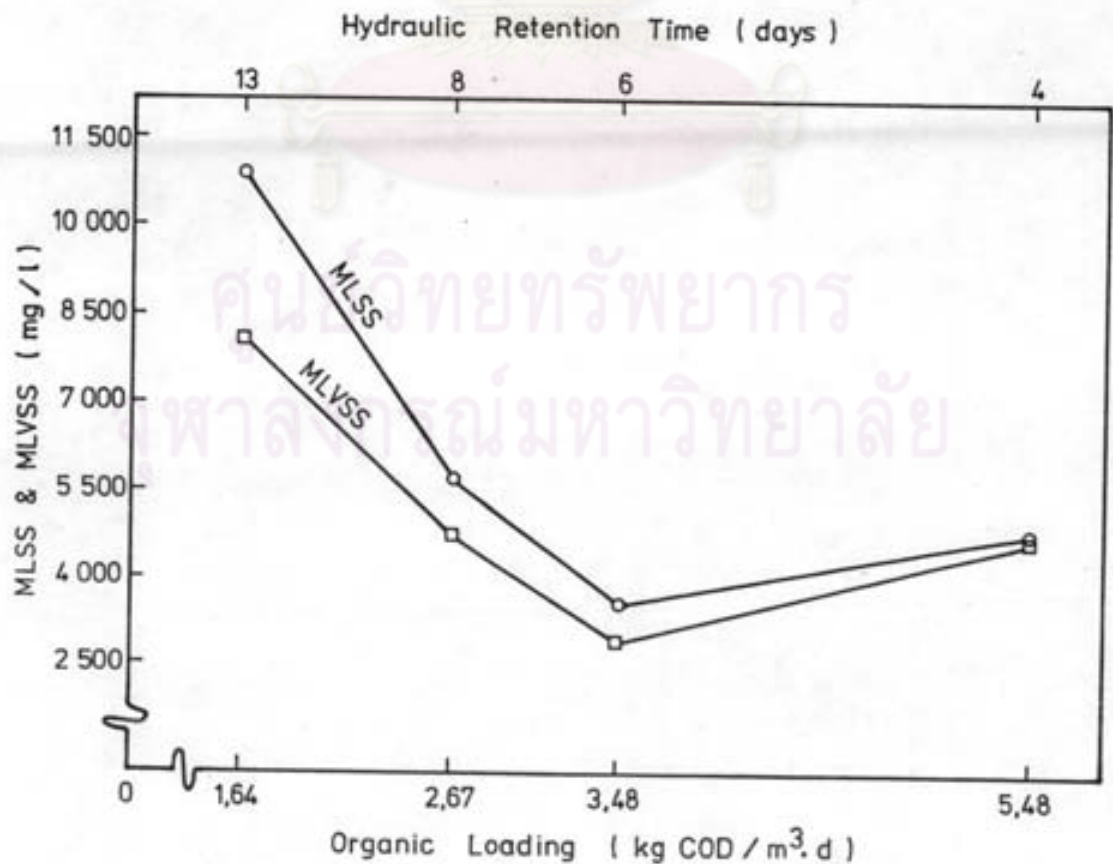
รูปที่ 5.19 ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนในระบบหมักแบบขึ้นคอนเตียวที่เวลาในการก่าจักต่าง ๆ

การเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนมีค่าแตกต่างกันเล็กน้อย และจะมีค่าสูงสุดที่เวลาในการก่าจัก 13 วัน กล่าวคือ มีค่า 0.231 m³/กก.ซีไอทีที่ถูกทำลายไป ดังนั้นเวลาในการก่าจักและภาระบรทุกสารอินทรีย์ที่เหมาะสมสำหรับระบบหมักแบบขึ้นคอนเตียว เมื่อพิจารณาจากประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนสูงสุด จึงควรมีเวลาในการก่าจักมากกว่า 8 วัน หรือมีภาระบรทุกสารอินทรีย์น้อยกว่า 2.67 กก.ซีไอที/m³- วัน

5.3.5.5 ปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบ

อายุตะกอนในระบบจะมีค่าแปรผันตามปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบกับปริมาณของแข็งแขวนลอยที่ออกจากระบบ ปริมาณของแข็งแขวนลอยที่ออกจากระบบมี 2 ประเภท คือ ก) ปริมาณของแข็งแขวนลอยที่ออกไปตามธรรมชาติพร้อมกับน้ำทิ้งที่ดังคกตะกอน นับเป็นแบบไม่จงใจ และ ข) ปริมาณของแข็งแขวนลอยที่ปล่อยออกจากกันดังคกตะกอน อันนับเป็นแบบจงใจ ในการทดลองนี้ปริมาณของแข็งแขวนลอยที่ออกจากระบบเป็นประเภทที่ออกไปพร้อมกับน้ำทิ้งที่ดังคกตะกอนตามธรรมชาติเพียงอย่างเดียว ส่วนตะกอนที่จมอยู่ก้นถังจะถูกสูบเข้าสู่ถังหมักตลอดเวลา โดยใช้อัตราการสูบตะกอนกลับ 100% ดังนั้น อายุตะกอนในระบบจึงถูกควบคุมโดยตัวของระบบเองตามสถานะที่เป็นจริงตามธรรมชาติ

ผลการทดลองปริมาณของแข็งแขวนลอยในรูป MLSS และ MLVSS ในระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว ที่เวลาในการก่าจักต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 5.11 และในรูปของกราฟรูปที่ 5.20 ค่า MLSS และ MLVSS เหล่านี้เกิดขึ้นในสถานะที่เป็นจริงตามธรรมชาติเมื่อระบบเข้าสู่สภาวะคงที่แล้ว จากรูปดังกล่าวจะเห็นว่าระบบมีการสะสม MLSS และ MLVSS สูงสุดเท่ากับ 10,862 มก./ล. และ 8,062 มก./ล. ตามลำดับ ที่เวลาในการก่าจัก 13 วัน ตรงกับภาระบรทุกสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอที/ม³-วัน คิดเป็นอายุตะกอนในระบบ 280 วัน (อายุตะกอนในระบบ = $MLSS \times \text{ความจุของถังหมัก} / SS \times \text{อัตราไหลของน้ำทิ้ง}$; ตัวอย่างเช่น อายุตะกอนในระบบที่เวลาในการก่าจัก 13 วัน = $10862 \text{ มก./ล.} \times 25.56 \text{ ล./505 มก./ล.} \times 1.97 \text{ ล./วัน} = 280 \text{ วัน}$) จากค่าอายุตะกอนที่สูงมากนี้ แสดงให้เห็นว่าระบบมีเสถียรภาพในการทำงานที่สูงมาก ส่วนที่เวลาในการก่าจัก 8 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรทุกสารอินทรีย์ 2.67 กก.ซีไอที/ม³-วัน อายุตะกอนในระบบมีค่าลดลงเหลือ 60 วัน โดยมีการสะสม MLSS และ MLVSS ในระบบลดลงเป็น 5,690 มก./ล. และ 4,695 มก./ล.ตามลำดับ ซึ่งให้เห็นว่าประสิทธิภาพการทำงานของระบบเริ่มมีความไม่เหมาะสมสำหรับระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว และเมื่อลดเวลาในการก่าจักเป็น 6 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรทุกสารอินทรีย์ 3.48 กก.ซีไอที/ม³-วัน MLSS

รูปที่ 5.20 ของแข็งแขวนลอยในระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว ที่เวลาในการก่าจักต่าง ๆ

และ MLVSS ที่สะสมในระบบจะมีค่าต่ำสุด กล่าวคือ มีค่าเพียง 3,528 มก./ล. และ 2,850 มก./ล. ความล่าช้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่เวลาในการกำจัด 6 วันนี้ ระบบไม่มีความเหมาะสมต่อการทำงาน ทั้งนี้เป็นเพราะระบบอยู่ในสภาวะของการเปลี่ยนแปลงจากสภาวะการหมักแบบขึ้นคอนเทียว ที่มีปฏิกิริยา Methanogenesis อันเป็นขั้นตอนการทำงานของแบคทีเรียพวกสร้างมีเทนไปสู่สภาวะการหมักกรคอินทรีย์ สำหรับที่เวลาในการกำจัด 4 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกลสารอินทรีย์ 5.48 กก.ซีไอคิ/ม³-วัน MLSS และ MLVSS กลับมีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 4,740 มก./ล. และ 4,580 มก./ล. ความล่าช้า ทั้งนี้เป็นเพราะระบบเริ่มเข้าสู่สภาวะการหมักกรคอินทรีย์ ซึ่งมีปริมาณอาหารเพียงพอสำหรับแบคทีเรียพวกสร้างกรด ทั้งนี้สังเกตจากปริมาณกรคอินทรีย์ในระบบมีค่าสูงถึง 7,429 มก./ล. CH₃COOH และจากรูปที่ 5.6 เมื่อลดเวลาในการกำจัดลงไปอีกเป็น 2, 1, 0.8 และ 0.6 วัน MLSS และ MLVSS ในระบบจะมีค่าเพิ่มขึ้นอีกและใกล้เคียงกันตามที่ไถ่กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 5.3.1.6 ทั้งนี้เพราะที่เวลาในการกำจัดดังกล่าวอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมของการหมักกรคอินทรีย์

5.3.5.6 สภาวะที่เหมาะสมสำหรับระบบหมักแบบขึ้นคอนเทียว

สภาวะการทำงานที่เหมาะสมของระบบหมักแบบขึ้นคอนเทียว จะพิจารณาจากประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ กรคอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในระบบ การเกิดก๊าซชีวภาพ และประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทน ตลอดจนปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบ ซึ่งไถ่กล่าวมาแล้วในข้อ 5.3.5.1 ถึง 5.3.5.5 เมื่อไถ่พิจารณาแต่ละหัวข้อดังกล่าวแล้ว เห็นว่าเวลาในการกำจัดที่เหมาะสมควรเป็น 13 วัน หรือคิดเป็นภาระบรรทุกลสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³-วัน ทั้งนี้เพื่อให้ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ ตลอดจนองค์ประกอบของก๊าซมีเทนในก๊าซชีวภาพ และประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนมีค่าสูงสุด อีกทั้งปริมาณกรคอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในระบบก็มีค่าต่ำสุด และยังมีปริมาณสารแขวนลอยในระบบสูงสุดอีกด้วย

ข้อสำคัญประการหนึ่งในการเลือกสภาวะที่เหมาะสมที่เวลาในการกำจัด 13 วัน หรือที่ภาระบรรทุกลสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³-วัน ก็คือ ระบบจะยังคงรักษาเสถียรภาพในการทำงานอยู่ได้ ในกรณีที่มีการเพิ่มภาระบรรทุกลสารอินทรีย์ของน้ำเสียเข้าสู่ระบบจำนวนไม่มาก เพราะจากการทดลองที่ภาระบรรทุกลสารอินทรีย์ 2.67 กก.ซีไอคิ/ม³-วัน หรือที่เวลาในการกำจัด 8 วัน ระบบยังคงสามารถทำงานได้ แต่ประสิทธิภาพการทำงานอาจลดลงบ้าง

5.3.5.7 การเปลี่ยนแปลงสารอาหารเสริม

การเปลี่ยนแปลงสารอาหารเสริมในระบบหมักแบบขั้นคอนเตียว มีการเปลี่ยนแปลงธาตุอาหารเสริม ซึ่งได้แก่ สารไนโตรเจนและฟอสฟอรัส พร้อมกับการย่อยสลายสารอินทรีย์ไปเป็นก๊าซชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสารอาหารเสริมนี้นี้ขึ้นกับสภาวะการทำงานของระบบที่แสดงในตารางที่ 5.13 น้ำทิ้งแบ่งมันสำปะหลังที่ป้อนเข้าสู่ถังหมักได้มีการเติมสารอาหารเสริมให้เพียงพอ ดังเห็นได้จากอัตราส่วน COD:N:P ประมาณ 100:4.9-5.2:0.3-1.0 เมื่อผ่านระบบหมักแล้ว ปริมาณสารอาหารเสริมถูกกูดกลืนในปริมาณเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบปริมาณสารอินทรีย์ที่ถูกย่อยสลาย ดังเห็นได้จากอัตราส่วน COD:N:P ที่ออกจากระบบโดยสัดส่วนธาตุไนโตรเจนและฟอสฟอรัสต่อซีโอซีจะสูงขึ้นเมื่อเวลาในการก่าจึกสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากที่เวลาในการก่าจึกยาวนานขึ้น สารอินทรีย์จะถูกย่อยสลายได้มากขึ้นนั่นเอง ส่วนอัตราส่วนการทำลาย (removal ratio) ของ COD:N:P ก่อนข้างคังที่ไม่แปรเปลี่ยนตามเวลาในการก่าจึก ในระบบหมักแบบขั้นคอนเตียวนั้น ปริมาณไนโตรเจนถูกกูดกลืนสูงขึ้นเมื่อเพิ่มเวลาในการก่าจึกจาก 4 วัน เป็น 6 วัน แต่ถ้าเวลาในการก่าจึกสูงกว่า 6 วัน คือ 8 และ 13 วัน พบว่าปริมาณการกูดกลืนสารไนโตรเจนคังที่มีคังสูงเพิ่มขึ้น ส่วนสารไนโตรเจนในรูปออร์แกนิกไนโตรเจน พบว่าถูกย่อยสลายเป็นแอมโมเนียไนโตรเจนในอัตราสูงมาก คือ 83.6 % ที่เวลาในการก่าจึก 4 วัน เมื่อเพิ่มเวลาในการก่าจึกเป็น 6 วัน การย่อยสลายสารออร์แกนิกไนโตรเจนได้เพิ่มสูงขึ้นอีกเล็กน้อยเป็น 92.1 % แต่เมื่อเพิ่มเวลาในการก่าจึกเป็น 8 และ 13 วัน การย่อยสลายสารออร์แกนิกไนโตรเจนจะไม่เพิ่มขึ้น แต่คังข้างคังที่ส่วนธาตุฟอสฟอรัส เพอร์เซนต์การกูดกลืน (phosphorus uptake) ได้ลดลงเมื่อเวลาในการก่าจึกยาวนานขึ้น ซึ่งได้โดยตรงกันข้ามกับธาตุไนโตรเจน เนื่องจากปริมาณฟอสฟอรัสในน้ำเสียที่ป้อนเข้าสู่ระบบหมักในแต่ละการทดลองไม่คังที่ (ดูจากตารางที่ 5.13) แต่เมื่อพิจารณาปริมาณฟอสฟอรัสที่ถูกนำไปใช้ที่เวลาในการก่าจึกค่าง ๆ ไม่แปรเปลี่ยนมากนัก

5.3.5.8 เสถียรภาพการทำงาน

เสถียรภาพการทำงานของระบบ สามารถพิจารณาจากค่าครมค่าง ๆ ได้แก่ ปริมาณการคอินทรีย์ในระบบ พีเอช องค์ประกอบของก๊าซมีเทนในก๊าซชีวภาพที่ผลิตได้ และปริมาณของแข็งแขวนลอยในระบบ เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการทำงานของระบบที่เวลาในการก่าจึก

ตารางที่ 5.13 การเปลี่ยนแปลงสารอาหารเสริมในระบบหมักแบบขั้นตอนเดียว ที่เวลาในการกักคั่งต่าง ๆ

Item	Hydraulic Retention Time (days)			
	4	6	8	13
Influent TKN ; mg/l	1,070	1,071	1,119	1,120
NH ₄ ⁺ - N ; mg/l	107	103	161	161
Org - N ; mg/l	963	968	958	958
Effluent TKN ; mg/l	1,016	903	936	945
NH ₄ ⁺ - N ; mg/l	858	828	820	832
Org - N ; mg/l	158	76	114	113
Influent PO ₄ ³⁻ - P ; mg/l	67	61	203	203
Effluent PO ₄ ³⁻ - P ; mg/l	54	52	182	190
COD:N:P in Influent	100:4.9:0.3	100:5.1:0.3	100:5.2:1	100:5.2:1
COD:N:P in Effluent	100:6.7:0.4	100:8.5:0.5	100:33:6.4	100:99:20
Removal ratio of COD:N:P	100:0.8:0.2	100:1.6:0.1	100:1:0.1	100:0.9:0.1
% N uptake	5.6	15.7	16.4	15.6
% Org - N converted to NH ₄ ⁺ - N	83.6	92.2	88.1	88.2
% P uptake	19.4	14.8	10.3	6.4

หรือภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ต่าง ๆ จะเห็นว่าปริมาณกรทอินทรีย์ในระบบมีค่าสูงขึ้นเมื่อลดเวลาในการก่าจ้กลงหรือเพิ่มภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ขึ้น ความที่ไ้กล่าวไปแล้ในข้อ 5.3.5.2 ซึ่งไ้กล่าวว่าระบบหมักแบบชั้นคอนเคียนนี้ ควรควบคุมระบบให้ม่เวลาในการก่าจ้มากกว่า 8 วันขึ้นไป หรือให้ภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ม่เกิน 2.67 กก.ซีไอที/ม³- วัน เพื่อมิให้ปริมาณกรทอินทรีย์ในระบบสูงมากเกินไป ซึ่งจะก่ออันตรายค้แบกที่เรียพวกสร้างมีเทน ส่วนค่าพีเอชในถังหมักไ้สูงขึ้นเล็กน้อย เมื่อเพิ่มเวลาในการก่าจ้ยาวนานขึ้นถึงค่าพีเอชสูงสุดเป็น 7.30 ที่เวลาในการก่าจ้ 13 วัน (ความที่แสดงไว้ในตารางที่ 5.11) และเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของก๊าซมีเทนในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้น ความที่ไ้กล่าวไปแล้ในข้อ 5.3.5.3 ซึ่งไ้กล่าวว่า องค์ประกอบของก๊าซมีเทนในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นมีค่าสูงขึ้น เมื่อเพิ่มเวลาในการก่าจ้ขึ้น หรือลดภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ลง และจะมีค่าสูงที่เวลาในการก่าจ้ 13 วัน หรือคิดเป็นภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอที/ม³- วัน กล่าวคือ มีองค์ประกอบของก๊าซมีเทนเป็น 46.8 % ส่วนปริมาตรของแก๊สแชนลอนในระบบความที่กล่าวไปแล้ในข้อ 5.3.5.5 จะมีค่าสูงที่สุดที่เวลาในการก่าจ้ 13 วัน หรือที่ภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอที/ม³- วัน ค้มี MLSS 10,862 มก./ล. และ MLVSS 8,062 มก./ล. เมื่อลดเวลาในการก่าจ้ลงเหลือ 8 วัน หรือคิดเป็นภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ 2.67 กก.ซีไอที/ม³- วัน ระบบจะมีปริมาตรของแก๊สแชนลอนลดลงเหลือ 5,690 และ 4,695 มก./ล. ในรูป MLSS และ MLVSS ความล้าค้บ และจะมีค่าลดลงเหลือค่าสูงที่เวลาในการก่าจ้ 6 วัน หรือคิดเป็นภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์เป็น 3.48 กก.ซีไอที/ม³- วัน กล่าวคือ มีค่า 3,528 และ 2,850 มก./ล. ในรูป MLSS และ MLVSS ความล้าค้บ

ดังนั้นจากที่พิจารณาทั้งหมดดังกล่าว จึงสรุปไ้ได้ว่าเสถียรภาพของระบบจะค้ดีที่สุดที่เวลาในการก่าจ้ 13 วัน หรือคิดเป็นภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอที/ม³- วัน และเสถียรภาพของระบบจะไม่ค้ดีถ้าควบคุมระบบที่เวลาในการก่าจ้้น้อยกว่า 8 วัน หรือที่ภาวะบรรทุกลสารอินทรีย์มากกว่า 2.67 กก.ซีไอที/ม³- วัน

5.4 เปรียบเทียบระบบหมักแบบสองชั้นคอนกับระบบหมักแบบชั้นคอนเดียว

ในการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระบบหมักแบบสองชั้นคอนกับระบบหมักแบบชั้นคอนเดียวนี้ จะใช้สภาวะที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการทำงานสูงสุดของแต่ละระบบที่ไค้พิจารณาแล้ว นำมาเปรียบเทียบกัน กล่าวคือ ระบบหมักแบบชั้นคอนเดียวจะใช้เวลาในการกำจัด 13 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 1.64 กก.ซีไอคิ/ม³-วัน ส่วนระบบหมักแบบสองชั้นคอนจะใช้เวลาในการกำจัดในชั้นคอนของการหมักกรดอินทรีย์ 1 วัน และในชั้นคอนของการหมักมีเทน 5 วัน คิดเป็นเวลาในการกำจัดรวมทั้งระบบ 6 วัน ซึ่งตรงกับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ 3.63 กก.ซีไอคิ/ม³-วัน รายละเอียดผลการทดลองและประสิทธิภาพการทำงานระบบหมักแบบสองชั้นคอน ที่เวลาในการกำจัด 6 วัน แสดงไว้ในตารางที่ 5.14 โดยแสดงผลการทดลองและประสิทธิภาพการทำงานของแต่ละระบบเปรียบเทียบกันในตารางที่ 5.15 ซึ่งจากตารางที่ 5.15 พบว่า ระบบหมักแบบสองชั้นคอนดีกว่าระบบหมักแบบชั้นคอนเดียวคือ

- 1) สามารถรับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ได้สูงกว่า
- 2) มีขนาดของถังหมักเล็กกว่า 1 เท่าตัว
- 3) อัตราการเกิดก๊าซมีเทนในขนาดถังหมักที่เท่ากันสูงกว่า
- 4) เปอร์เซนต์มีเทนเฉลี่ยในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นสูงกว่า กล่าวคือ มีค่า

52.9% โดยเฉพาะก๊าซชีวภาพที่เกิดจากถังหมักในชั้นคอนของการหมักมีเทน สามารถนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงเผาไหม้ได้โดยตรง เนื่องจากมีเปอร์เซนต์มีเทนสูงถึง 61.7% (ดูตารางที่ 5.14) ขณะที่ระบบหมักแบบชั้นคอนเดียวมีเปอร์เซนต์มีเทนในก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นในถังหมักเพียง 46.8% เท่านั้น

5) สามารถรับ Shock Load ได้ดีกว่า ทั้งนี้เพราะระบบหมักกรดอินทรีย์สามารถรับภาระบรรทุกสารอินทรีย์เพิ่มขึ้นได้ โดยที่เฮชในระบบที่ลคค่าลง เนื่องจากการสะสมของปริมาณกรดอินทรีย์ จะไม่มีผลต่อการทำงานของระบบ เพราะแบคทีเรียส่วนใหญ่เป็นแบคทีเรียพวกสร้างกรด ซึ่งสามารถทนทานต่อสภาพที่เฮชค่าได้ และจากผลการทดลองตามที่ไค้กล่าวไปแล้วในข้อ 5.1.3.8 ก็พบว่าที่เฮชในช่วงเป็นกลาง และที่เฮชที่ลคค่าลงในถังหมัก ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน of ระบบแต่อย่างใด ขณะเดียวกัน ในระบบหมักมีเทนก็สามารถรับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ที่ผ่านชั้นคอนการหมักกรดอินทรีย์มาแล้วได้

ตารางที่ 5.14 ผลการทดลองและประสิทธิภาพการทำงาน ระบบหมักแบบ
สองขั้นตอน ที่เวลาในการกำจัด 6 วัน

Item	Acid Stage	Methane Stage	System
Total Influent COD ; mg/l	21,760	15,321	21,760
Total Effluent COD ; mg/l	15,321	1,712	1,712
Centrifuged effluent COD;mg/l	13,291	636	636
Influent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	1,152	5,790	1,152
Effluent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	5,790	480	480
Influent SS ; mg/l	6,490	1,464	6,490
Effluent SS ; mg/l	1,464	662	662
Influent VSS ; mg/l	6,462	1,458	6,462
Effluent VSS ; mg/l	1,458	582	582
Influent pH	2.92	5.97	2.92
Effluent pH	5.97	7.50	7.50
Fermenter pH	6.00	7.58	-
MLSS ; mg/l	6,350	8,200	7,892*
MLVSS ; mg/l	6,350	6,420	6,408*
Total Gas Production Rate ;m ³ /m ³ .d	1.471	1.295	1.325*
CH ₄ Composition ; %	13.5	61.7	52.9*
CO ₂ Composition ; %	74.3	24.8	34.0*
Methane Gas Production Rate;m ³ /m ³ .d	0.199	0.799	0.699*
COD Loading ; kg/m ³ .d	21.76	3.06	3.63
% COD Removal (based on total effluent COD)	29.6	88.8	92.1
% COD Removal (based on centrifuged effluent COD)	38.9	95.8	97.1
Methane Yield;m ³ /kg COD removed	0.023	0.272	0.199

* Assuming that from both digesters are mixed

ตารางที่ 5.15 เปรียบเทียบประสิทธิภาพระบบหมักแบบสองขั้นตอน
กับระบบหมักแบบขั้นตอนเดียว

Item	Single-Stage	Two-Stage
Total Influent COD ; mg/l	21,339	21,760
Total Effluent COD ; mg/l	955	1,712
Centrifuged Effluent COD;mg/l	345	636
Influent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	1,146	1,152
Effluent VFA ;mg/l as CH ₃ COOH	426	480
Influent SS ;mg/l	5,247	6,490
Effluent SS ;mg/l	505	662
Influent VSS ;mg/l	5,187	6,462
Effluent VSS ;mg/l	497	582
Influent pH	3.10	2.92
Effluent pH	7.31	7.50
Fermenter pH	7.30	-
NISS ;mg/l	10,862	7,892*
MLVSS ;mg/l	8,062	6,408*
Total Gas Production Rate;m ³ /m ³ .d	0.798	1.325*
CH ₄ Composition ; %	46.8	52.9*
CO ₂ Composition ; %	37.2	34.0
Methane Gas Production Rate;m ³ /m ³ .d	0.373	0.699*
COD Loading ; kg/m ³ .d	1.64	3.63
% COD Removal (based on total effluent COD)	95.5	92.1
% COD Removal (based on centrifuged effluent COD)	98.4	97.1
Methane Yield ; m ³ /kg COD removed	0.231	0.199

* Assuming that from both digesters are mixed

เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยที่ระบบยังคงเสถียรภาพการทำงานอยู่ได้ ทั้งนี้เพราะในถังหมักมีเทนแบคทีเรียส่วนใหญ่จะเป็นพวกแบคทีเรียสร้างมีเทน และอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมจึงมีอัตราการใช้กรดอินทรีย์ได้ดีกว่า ซึ่งจากการทดลอง พบว่าเมื่อลดเวลาในการกำจัดลงเป็น 3.5 วัน หรือเป็นการเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ให้กับระบบเป็น 4.38 กก.ซีไอที/ม³-วัน ระบบยังคงมีเสถียรภาพในการทำงานอยู่ได้ โดยจะเห็นว่าปริมาณกรดอินทรีย์ในระบบยังมีค่าต่ำ และค่าพีเอชในถังหมักมีค่าต่ำกว่าค่าเป็นกลาง กล่าวคือ ระบบมีพีเอชเป็น 7.48 และคาดว่าระบบยังคงสามารถรับภาระบรรทุกสารอินทรีย์ได้มากกว่า 4.38 กก.ซีไอที/ม³-วัน หรือลดเวลาในการกำจัดต่ำกว่า 3.5 วันได้ แต่สำหรับระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว การเพิ่มภาระบรรทุกสารอินทรีย์ จะทำให้เกิดการสะสมปริมาณกรดอินทรีย์ในระบบ เป็นผลทำให้พีเอชต่ำกว่าค่าเป็นกลาง ซึ่งเป็นอันตรายต่อแบคทีเรียพวกสร้างมีเทน และเป็นผลทำให้ระบบทำงานล้มเหลวได้ในที่สุด

ข้อเสียของ ระบบหมักแบบสองชั้นคอนเคียว

- 1) ระบบจะมีความยุ่งยากมากขึ้น เนื่องจากต้องแยกเป็น 2 ระบบย่อย อุปกรณ์ที่ใช้กับระบบจึงเพิ่มขึ้นตาม ทำให้ต้องเพิ่มภาระในการดูแลมากขึ้น
- 2) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนสารอินทรีย์เป็นก๊าซมีเทนต่ำกว่า
- 3) ประสิทธิภาพในการกำจัดสารอินทรีย์ต่ำกว่าระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว

เจ็คนอย

เมื่อพิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียของ ระบบหมักแบบสองชั้นคอนเคียว เปรียบเทียบกับระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว สรุปได้ว่าระบบหมักแบบสองชั้นคอนเคียวจะดีกว่า เนื่องจากระบบมีขนาดเล็กกว่าครึ่งหนึ่ง ราคาค่าก่อสร้างจึงต่ำกว่า และยังมีเสถียรภาพในการทำงานที่ดีกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับระบบหมักแบบชั้นคอนเคียว ดังนั้นจึงควรนำเอาความรู้ที่ได้จากการทดลองนี้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียจากโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง

5.5 แนวทางประยุกต์ใช้หลักการหมักแบบสองชั้นคอน

จากผลการทดลองโครงการวิจัยนี้ ประกอบกับเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่าระบบหมักแบบสองชั้นคอนเคียวมีความเหมาะสมสำหรับการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานแป้งมันสำปะหลัง หลักการหมักแบบสองชั้นคอนเคียวนี้ ยังอาจนำไปประยุกต์ใช้กับน้ำเสียประเภทอื่นที่มีความเข้มข้นของสารอินทรีย์สูง ๆ และยังสามารถประยุกต์ใช้กับระบบหมักแบบต่าง ๆ นอกเหนือจากระบบ Anaerobic Contact เช่น Anaerobic Filter ,

Upflow Anaerobic Sludge Blanket และ Anaerobic Fluidized Bed เป็นต้น ในการประยุกต์ใช้นี้อาจนำขบวนการออกแบบระบบหมักแบบชั้นคอนติเยวมาใช้ โดยลดขนาดถังหมักเหลือเพียงครึ่งหนึ่งจากเดิม แล้วแบ่งเป็นถังหมักสองถัง ถังแรกเป็นถังหมักกรกอินทรีย์ให้มีขนาด $1/5 - 1/6$ ของถังหมักที่สองซึ่งเป็นถังหมักมีเทน

ส่วนการประยุกต์ใช้กับระบบหมักเคมิกซึ่งเป็นระบบหมักแบบชั้นคอนติเยวที่ใช้งานอยู่นั้น อาจปรับปรุงได้ดังนี้

1) ในกรณีที่มีถังหมักอยู่หลายถัง เช่น 3 ถัง ซึ่งปัจจุบันรับน้ำเสียเข้าสู่ถังหมักเท่า ๆ กัน ก็ให้ตัดแปลงท่อทางต่าง ๆ เพื่อให้ น้ำเสียไหลเข้าถังหมักถังแรกทั้งหมด น้ำทิ้งที่ออกจากถังหมักแรกให้แยกไปลงถังหมักที่เหลืออีกสองถังในจำนวนที่เท่า ๆ กัน การตัดแปลงนี้จะช่วยให้ระบบสามารถรับปริมาณน้ำเสียได้สูงขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังให้อัตราการผลิตก๊าซชีวภาพสูงขึ้น และเปอร์เซนต์มีเทนในก๊าซชีวภาพที่เกิดจากถังหมักมีเทนก็สูงขึ้นด้วย ตลอดจนระบบจะมีเสถียรภาพในการทำงานสูงขึ้น

2) ในกรณีที่ระบบเคมิกมีถังหมักเพียงถังเดียว ควรจัดสร้างถังหมักเพิ่มอีก 1 ถัง โดยให้มีขนาดใหญ่อีก $1/5 - 1/6$ ของถังหมักเดิม โดยให้สูบน้ำเสียเข้าถังหมักที่จัดสร้างขึ้นใหม่นี้ก่อน แล้วน้ำเสียที่ออกจากถังหมักแรกให้สูบน้ำเข้าถังหมักเคมิก ซึ่งจะช่วยให้ระบบที่ปรับปรุงใหม่นี้รับน้ำเสียเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าตัว ซึ่งจะเป็นการประหยัดค่าก่อสร้างเป็นอันมากเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดสร้างระบบหมักใหม่ทั้งหมด เพื่อใช้บำบัดน้ำเสียส่วนที่เพิ่มขึ้นมา ทั้งนี้ให้เสถียรภาพในการทำงานดีกว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย